

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

INTEGRAAL VERSLAG
MET
VERTAALD BEKNOPT VERSLAG
VAN DE TOESPRAKEN

COMPTE RENDU INTÉGRAL
AVEC
COMPTE RENDU ANALYTIQUE TRADUIT
DES INTERVENTIONS

COMMISSIE VOOR DE BUITENLANDSE
BETREKKINGEN

COMMISSION DES RELATIONS EXTÉRIEURES

woensdag

19-02-2003

14:00 uur

mercredi

19-02-2003

14:00 heures

AGALEV-ECOLO	<i>Anders gaan leven / Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales</i>
CD&V	<i>Christen-Democratisch en Vlaams</i>
FN	<i>Front National</i>
MR	<i>Mouvement réformateur</i>
PS	<i>Parti socialiste</i>
cdH	<i>centre démocrate Humaniste</i>
SP.A	<i>Socialistische Partij Anders</i>
VLAAMS BLOK	<i>Vlaams Blok</i>
VLD	<i>Vlaamse Liberalen en Democraten</i>
VU&ID	<i>Volksunie&ID21</i>

<i>Afkortingen bij de nummering van de publicaties :</i>		<i>Abréviations dans la numérotation des publications :</i>	
DOC 50 0000/000	<i>Parlementair document van de 50e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer</i>	DOC 50 0000/000	<i>Document parlementaire de la 50e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif</i>
QRVA	<i>Schriftelijke Vragen en Antwoorden</i>	QRVA	<i>Questions et Réponses écrites</i>
CRIV	<i>Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (op wit papier, bevat ook de bijlagen)</i>	CRIV	<i>Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral définitif et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (sur papier blanc, avec les annexes)</i>
CRIV	<i>Voorlopige versie van het Integraal Verslag (op groen papier)</i>	CRIV	<i>Version Provisoire du Compte Rendu Intégral (sur papier vert)</i>
CRABV	<i>Beknopt Verslag (op blauw papier)</i>	CRABV	<i>Compte Rendu Analytique (sur papier bleu)</i>
PLEN	<i>Plenum (witte kaft)</i>	PLEN	<i>Séance plénière (couverture blanche)</i>
COM	<i>Commissievergadering (beige kaft)</i>	COM	<i>Réunion de commission (couverture beige)</i>

<i>Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers</i>	<i>Publications officielles éditées par la Chambre des représentants</i>
<i>Bestellingen :</i>	<i>Commandes :</i>
<i>Natieplein 2</i>	<i>Place de la Nation 2</i>
<i>1008 Brussel</i>	<i>1008 Bruxelles</i>
<i>Tel. : 02/ 549 81 60</i>	<i>Tél. : 02/ 549 81 60</i>
<i>Fax : 02/549 82 74</i>	<i>Fax : 02/549 82 74</i>
<i>www.deKamer.be</i>	<i>www.laChambre.be</i>
<i>e-mail : publicaties@deKamer.be</i>	<i>e-mail : publications@laChambre.be</i>

INHOUD

Vraag van de heer Bart Laeremans aan de minister van Justitie over "de strafrechtelijke onschendbaarheid van diplomaten en hun familie" (nr. A811)

Sprekers: **Bart Laeremans, Louis Michel**, vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken

Vraag van de heer Ferdy Willems aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de onderdrukking van de Koerden in Syrië" (nr. A838)

Sprekers: **Ferdy Willems, Louis Michel**, vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken

Vraag van de heer Ferdy Willems aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "het associatieverdrag EU-Chili" (nr. A839)

Sprekers: **Ferdy Willems, Louis Michel**, vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken

Vraag van de heer Ferdy Willems aan de minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu over "het afslachten van trekvogels op Malta en Cyprus" (nr. A836)

Sprekers: **Ferdy Willems, Louis Michel**, vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken

Interpellatie van de heer Ferdy Willems tot de vice-eerste minister en minister van Werkgelegenheid over "vrouwenhandel in Bosnië-Herzegovina" (nr. 1556)

Sprekers: **Ferdy Willems, Louis Michel**, vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken

Vraag van de heer Jean-Marc Delizée aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de zorgwekkende toestand in de Ivoorkust" (nr. A995)

Sprekers: **Jean-Marc Delizée, Louis Michel**, vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken

Vraag van de heer Jacques Simonet aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "het standpunt van België in het kader van het institutioneel debat binnen de Conventie" (nr. B037)

Sprekers: **Jacques Simonet, Louis Michel**, vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken

SOMMAIRE

Question de M. Bart Laeremans au ministre de la Justice sur "l'immunité pénale des diplomates et de leur famille" (n° A811)

Orateurs: **Bart Laeremans, Louis Michel**, vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères

Question de M. Ferdy Willems au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "l'oppression des Kurdes en Syrie" (n° A838)

Orateurs: **Ferdy Willems, Louis Michel**, vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères

Question de M. Ferdy Willems au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "l'accord d'association entre l'UE et le Chili" (n° A839)

Orateurs: **Ferdy Willems, Louis Michel**, vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères

Question de M. Ferdy Willems au ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement sur "le massacre des oiseaux migrateurs à Malte et à Chypre" (n° A836)

Orateurs: **Ferdy Willems, Louis Michel**, vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères

Interpellation de M. Ferdy Willems à la vice-premier ministre et ministre de l'Emploi sur "la traite des femmes en Bosnie-Herzégovine" (n° 1556)

Orateurs: **Ferdy Willems, Louis Michel**, vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères

Question de M. Jean-Marc Delizée au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "la situation préoccupante en Côte d'Ivoire" (n° A995)

Orateurs: **Jean-Marc Delizée, Louis Michel**, vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères

Question de M. Jacques Simonet au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "la position défendue par la Belgique dans le cadre du débat institutionnel au sein de la Convention" (n° B037)

Orateurs: **Jacques Simonet, Louis Michel**, vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères

COMMISSIE VOOR DE
BUITENLANDSE BETREKKINGENCOMMISSION DES RELATIONS
EXTERIEURES

van

du

WOENSDAG 19 FEBRUARI 2003

MERCREDI 19 FEVRIER 2003

14:00 uur

14:00 heures

De vergadering wordt geopend om 14.21 uur door de heer Dirk Van der Maelen, voorzitter.
La séance est ouverte à 14.21 heures par M. Dirk Van der Maelen, président.

01 Vraag van de heer Bart Laeremans aan de minister van Justitie over "de strafrechtelijke onschendbaarheid van diplomaten en hun familie" (nr. A811)

01 Question de M. Bart Laeremans au ministre de la Justice sur "l'immunité pénale des diplomates et de leur famille" (n° A811)

(Het antwoord zal worden verstrekt door de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken.)
(La réponse sera donnée par le vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères.)

01.01 Bart Laeremans (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, uit de kranten van 21 en 22 januari vernamen wij dat een onderzoek tegen een 14-jarige Kongolese jongere wegens bendecriminaliteit stopgezet moest worden wegens de diplomatieke onschendbaarheid van de vader van de betrokkene. Aan die diplomaat zouden inmiddels zelfs excuses aangeboden geweest zijn, omdat zijn zoon enkele uren werd vastgehouden op het politiecommissariaat. Blijkbaar is dat ook al excuses waard.

01.01 Bart Laeremans (VLAAMS BLOK): L'enquête dont faisait l'objet un jeune ressortissant congolais âgé de 14 ans pour des faits criminels commis en bande aurait été arrêtée, son père bénéficiant de l'immunité diplomatique.

Daarover heb ik toch een aantal vragen aan de minister. In de perswereld is het namelijk duidelijk dat het slachtoffer van die aanrandingen gewoon geen verhaal heeft en geen procedure kan instellen, gewoon wegens die diplomatieke onschendbaarheid.

Quelle est la portée de l'immunité dont bénéficient les diplomates? Cette immunité s'applique-t-elle dans la même mesure aux membres de la famille des diplomates? La réglementation en la matière est-elle internationale ou spécifiquement belge? Que se passe-t-il concrètement si un diplomate ou un membre de sa famille est soupçonné d'avoir commis un délit? Pourquoi l'enquête a-t-elle été arrêtée alors qu'un seul des sept jeunes concernés bénéficie de l'immunité? Le diplomate peut-il faire usage de son immunité pour accuser la victime ou l'intimider? A-t-on présenté des excuses au diplomate? Le ministre n'estime-t-il pas qu'il est toujours souhaitable de réserver un traitement pénal aux délits?

Meer in het algemeen wil ik de volgende vraag stellen. Hoever reikt de onschendbaarheid van diplomaten? Bestaat er een onderscheid tussen diplomatieke of politieke misdrijven en misdrijven van gemeen recht, zoals in voornoemd geval? Is er een verschil van gradatie in onschendbaarheid tussen diplomaten en zijn familieleden, of is dat voor heel zijn familie identiek? Geldt die regeling universeel of heeft België extra beschermingsmechanismen, zwaardere mechanismen, in vergelijking met de Europese en andere landen?

Ten tweede, wat gebeurt er concreet wanneer er ernstige vermoedens bestaan dat een diplomaat of een familielid bij een misdrijf betrokken is? Wordt de ambassade op de hoogte gesteld? Zo ja, gebeurt dat door het parket of door Buitenlandse Zaken? Is dat in onderhavig dossier ook gebeurd? Zo ja, wat is dan de reactie van de ambassade?

Ten derde, hoe komt het dat dit onderzoek inmiddels werd stopgezet, terwijl de feiten toch gepleegd werden door een zevental jongeren, waarvan volgens onze informatie slechts één persoon diplomatieke

onschendbaarheid genoot? Worden zulke dossiers automatisch gesloten?

Oorspronkelijk had ik die vragen aan minister Verwilghen gesteld. Hij heeft die zaak echter naar u doorverwezen. Ik vermoed dus dat u daarover ondertussen wel met het kabinet van minister Verwilghen hebt kunnen spreken.

Ten vierde, geldt de onschendbaarheid ook in omgekeerde richting? Kunnen diplomaten zelf een beroep doen op het gerecht, bijvoorbeeld om een slachtoffer te intimideren?

Op welke wijze kan het slachtoffer zijn schade recupereren? Tot wie moet hij zich wenden? Ik stel de vraag vooral, omdat er in dit dossier sprake is van chantage. Het slachtoffer werd geïntimideerd door familieleden van de betrokken jonge crimineel. De reden voor die intimidatie was dat het vrouwelijke slachtoffer van de aanranding de moed had gehad om naar de pers te stappen. Blijkbaar was dat voor die diplomaat al veel te veel. Hij heeft dan gedreigd zelf naar het gerecht te stappen. Hij zou zelf klacht neerleggen. Hij heeft zo het slachtoffer geïntimideerd.

Ten vijfde, werden er in dit dossier aan de betrokken diplomaat excuses aangeboden? Zo ja, door wie werden ze aangeboden? Door welke instantie werden ze aangeboden? Waarom werden die excuses aangeboden?

Ten zesde, acht de minister het niet wenselijk dat er bij flagrante misdrijven toch een strafrechtelijke afhandeling zou plaatsvinden? Dit zou bijvoorbeeld kunnen gebeuren via een systeem van voorrang van rechtsmacht.

01.02 Minister **Louis Michel**: Mijnheer de voorzitter, collega's, enkele kranten hebben inderdaad, onder meer op 21 januari 2003, melding gemaakt van een incident of zelfs een agressie. Hierbij was de zoon van een diplomaat betrokken.

Gelet op het feit dat het voorval wordt behandeld door het parket van de procureur des Konings, moet ik u voor eventuele bijzonderheden verwijzen naar mijn collega van Justitie. Ik kan wel als volgt op uw vragen ingaan.

Diplomaten genieten krachtens het verdrag van Wenen van 1961 inzake diplomatieke betrekkingen onder meer onschendbaarheid van hun persoon. Ze zijn dus gevrijwaard van elke vorm van aanhouding of vrijheidsberoving. Een diplomaat geniet tevens strafrechtelijke immuniteit. Hij geniet, benevens enkele uitzonderingen, ook burgerrechtelijke en administratiefrechtelijke immuniteit. Voor een onderscheid tussen zogenaamde politieke misdrijven en misdrijven van gemeenrecht moet ik u verwijzen naar mijn collega van Justitie. Ik moet er wel aan toevoegen dat diplomatieke misdrijven mij als dusdanig niet bekend zijn.

Er bestaat geen onderscheid inzake de omschreven onschendbaarheid voor de diplomaat of diplomatieke ambtenaar enerzijds en zijn inwonende familieleden anderzijds. België heeft geen extra beschermingsmechanismen. De omschreven regeling bindt alle staten die partij zijn bij het Verdrag van Wenen van 1961.

01.02 **Louis Michel**, ministre: L'incident impliquant le fils d'un diplomate est actuellement traité par le parquet du procureur du Roi. M. Laeremans devrait interroger le ministre de la Justice s'il souhaite obtenir des renseignements complémentaires.

Les diplomates jouissent d'une immunité personnelle, d'une immunité pénale et également d'une large immunité civile et administrative. Je n'ai pas connaissance de l'existence d'une catégorie de délits "diplomatiques".

Les membres de la famille habitant sous le même toit qu'un fonctionnaire diplomatique disposent de la même immunité que le fonctionnaire lui-même.

La réglementation en question s'applique dans tous les Etats qui

Dit is de overgrote meerderheid van landen. Voor andere landen kan men aannemen dat ze dezelfde regeling toepassen in het kader van het internationaal gewoonterecht.

Als een diplomaat of één van zijn inwonende gezinsleden bij een misdrijf betrokken is of een misdaad begaat, dan kan de Federale Overheidsdienst Buitenlandse Zaken gewoonlijk op vraag van het parket en naargelang de ernst van de feiten verschillende maatregelen nemen. Deze gaan van een tussenkomst bij de betrokken ambassade tot een vraag tot opheffing van de diplomatieke immuniteit van de betrokkene zodat die eventueel door onze rechtsmacht zou kunnen vervolgd worden.

Afgezien van een opheffing van diplomatieke immuniteit kan een diplomaat of één van zijn gezinsleden vervolgd worden voor of door de rechtsmacht van zijn uitzendstaat. Dit kan, vooropgesteld dat de wetten van dat land het mogelijk maken iemand te vervolgen voor de feiten die hij in het buitenland zou hebben begaan. In het geval waarnaar het geachte lid verwijst, vroeg het parket op 13 februari 2002 of de betrokkene diplomatieke immuniteit genoot. De directie Protocol van de Federale Overheidsdienst Buitenlandse Zaken antwoordde hierop bevestigend. De betrokkene was geregistreerd als zoon van een diplomaat. Hij was eveneens houder van een geldige diplomatieke identiteitskaart.

Voor uw derde vraag moet ik u verwijzen naar mijn collega van Justitie. Een onderzoek wordt immers gevoerd door het parket. Diplomaten kunnen zich inderdaad zelf tot het gerecht wenden.

In de praktijk gebeurt dit zelden omdat wordt aangenomen dat de diplomaat hierdoor impliciet afziet van zijn onschendbaarheid en afstand van immuniteit formeel dient genotificeerd te worden door de uitzendstaat. Slachtoffers kunnen zich wenden tot het gerecht. Het is mij niet bekend of aan de betrokken diplomaat of diens gezinslid verontschuldiging werd aangeboden.

Wat uw zesde vraag betreft, zou ik willen verwijzen naar het eerste deel van het antwoord op uw tweede vraag, namelijk dat maatregelen mogelijk zijn.

01.03 Bart Laeremans (VLAAMS BLOK): Mijnheer de minister, ik vind het een beetje spijtig dat er zo vaak verwezen wordt naar Justitie. Ik heb de vraag aan de minister van Justitie gesteld en hij heeft gezegd dat het een vraag is voor Buitenlandse Zaken. Nu zal ik met uw antwoord natuurlijk opnieuw naar de minister van Justitie moeten gaan. Ik vind dat toch wel wat jammer. Ik had gedacht dat u meer ruggeleuning of informatie zou gekregen hebben van uw collega. Blijkbaar genieten dus ook de kinderen en alle familieleden van diezelfde onschendbaarheid en straffeloosheid is daar dan in de praktijk het gevolg van. U zegt dat uw diensten op 13 februari ingelicht zijn en dat de vraag is gesteld of die onschendbaarheid inderdaad bestaat. Wat mij vooral interesseerde was wat de reactie daarop van Buitenlandse Zaken is geweest. Dit is toch wel een vrij ernstige zaak.

01.04 Minister Louis Michel: Buitenlandse Zaken mag geen reactie hebben, tenzij het parket erom vraagt. Het parket heeft niets gevraagd. Ik mag dat op eigen initiatief niet doen. Zo eenvoudig gaat

ont signé le traité de Vienne de 1961.

Si un diplomate ou un membre de sa famille commettent un délit, le SPF Affaires étrangères peut prendre des mesures à la demande du parquet. La levée de l'immunité, qui permet l'instauration de poursuites en Belgique, constitue l'une de ces mesures. Indépendamment de la levée de l'immunité, la personne en question peut être poursuivie par les autorités judiciaires de son pays d'origine.

Le 13 février dernier, le parquet a demandé si le jeune homme concerné bénéficiait de l'immunité. Les Affaires étrangères ont répondu par l'affirmative à cette question. Quant aux questions relatives à l'enquête, je renvoie M. Laeremans à mon collègue de la Justice.

Les diplomates peuvent, en effet, s'adresser eux-mêmes à la Justice mais ne le font que rarement car, en le faisant, ils renoncent automatiquement à leur immunité.

Je ne pas au courant d'excuses éventuelles qui auraient été adressées au diplomate ou à un membre de sa famille.

01.03 Bart Laeremans (VLAAMS BLOK): J'avais posé cette question au ministre de la Justice qui m'a renvoyé au ministre des Affaires étrangères. Les membres des familles de diplomates bénéficient également de l'immunité et donc de l'impunité. Comment le département des Affaires étrangères a-t-il réagi à cet incident?

01.04 Louis Michel, ministre: En tant que ministre des Affaires étrangères, je ne peux pas réagir.

dat.

Le parquet ne m'a rien demandé.

01.05 Bart Laeremans (VLAAMS BLOK): U mag zelfs geen brief schrijven?

01.06 Minister Louis Michel: Neen, het parket moet mij dat vragen.

01.07 Bart Laeremans (VLAAMS BLOK): En het parket heeft dat dus niet gedaan?

01.08 Minister Louis Michel: Het parket heeft mij niets gevraagd.

01.09 Bart Laeremans (VLAAMS BLOK): Dan zit de fout eigenlijk daar.

01.10 Minister Louis Michel: Dat heb ik niet gezegd. Ik heb dat allemaal nagetrokken. Ik geef toe dat het eigenlijk een delicate kwestie is. We hebben dat al gehad, bijvoorbeeld bij ongevallen. Enige maanden geleden zijn we in een procedure tegen iemand gestapt en hebben wij de onschendbaarheid opgeheven. In dit geval heeft het parket echter niets gevraagd.

01.10 Louis Michel, ministre: Il s'agit en effet d'une question délicate, mais la loi doit être respectée. L'immunité du mineur concerné ne peut être levée par le SPF Affaires étrangères qu'à la suite d'une demande émanant du parquet.

De Federale Overheidsdienst Buitenlandse Zaken kan alleen op vraag van het parket en naargelang de ernst van de feiten verschillende maatregelen nemen. Anders kan ik dat niet spontaan en mag ik het niet.

01.11 Bart Laeremans (VLAAMS BLOK): Dan zal ik mijn vraag herformuleren voor de minister van Justitie. Ik dank u in elk geval voor uw antwoord.

01.11 Bart Laeremans (VLAAMS BLOK): Je me vois dès lors contraint de poser cette question au ministre de la Justice.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

02 Vraag van de heer Ferdy Willems aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de onderdrukking van de Koerden in Syrië" (nr. A838)

02 Question de M. Ferdy Willems au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "l'oppression des Kurdes en Syrie" (n° A838)

02.01 Ferdy Willems (VU&ID): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, Koerden boeien mij al lang en nu gaat het over Noord-Syrië waar ik twee jaar geleden trouwens zelf was. Ik had en heb nog steeds goede contacten met de Koerden uit dat gebied.

Door het Verdrag van Sèvres na de eerste wereldoorlog is dit gebied aan Syrië toegekend. 13% van de bevolking in Syrië is Koerdisch. Dit is de grootste niet-Arabisch minderheid in Syrië. Het gaat over niet minder dan 2,5 miljoen mensen. Met de Syrische onafhankelijkheid in '46 en met het aan de macht komen van de Baath-partij in '63 zijn telkens zeer sterke, ultranationalistische zelfs racistische impulsen gegeven naar de Koerden. Het is het oude verhaal dat we ook kennen uit Turkije. In '62 was er een volkstelling en de Koerden werden per decreet als vreemdelingen geproclameerd ofwel niet geregistreerd. Zij krijgen in elk geval niet de Syrische nationaliteit.

In '73 is er het project "De Arabische strook". Dit klinkt mooi maar het

02.01 Ferdy Willems (VU&ID): En Syrie, la minorité kurde est systématiquement opprimée et arabisée depuis des décennies. La Belgique pourrait-elle insister auprès du gouvernement syrien pour qu'il reconnaisse juridiquement la population kurde, qu'il mette un terme à la discrimination, qu'il n'étouffe plus la langue et la culture kurde, et qu'il garantisse le respect des droits des Kurdes? Le gouvernement syrien pourrait-il en outre être invité à libérer tous les prisonniers politiques, y compris les membres du parti Yeketi qui

gaat over het geven van gronden aan “echte” Syriërs uit het binnenland. Men plant 33 Arabische dorpen in in dat Koerdische gebied. Dit is ook een oude truc. sont détenus?

In '78 komt er een bepaling om 321 dorpen – ik heb dat zelf gezien – en 71 grote landbouwbedrijven van Koerdische naam te doen veranderen in een Arabische naam. Arabisering dus.

In '91 krijgen die vreemdelingen en die niet-geregistreerden waarover ik het daarjuist had ook nog het verbod om aan hoger onderwijs deel te nemen. Dit betekent dat hun intellectuele elites worden gebroken.

In '86 mag geen Koerdisch meer gesproken worden in openbare plaatsen en staatsinstellingen. Breek hun taal.

In december zijn er nieuwe aanhoudingen geweest bij betogingen. Dit laatste feit vormde voor mij de aanleiding voor mijn vragen die zeer eenvoudig zijn.

Kan de Belgische regering bij de Syriërs erop aandringen om het bestaan van de Koerdische bevolkingsgroep juridisch te erkennen, de discriminaties tegen de Koerden in dat gebied op te heffen, de Koerdische taal en cultuur de facto en de jure te erkennen, de Koerden te laten genieten van hun democratische rechten en alle Koerdische politieke gevangenen direct vrij te laten, met inbegrip van de twee leiders van de Koerdische Jiketi-partij die op 15 december 2002 zijn aangehouden bij de betoging waarover ik het daarstraks had?

Ik weet het, misschien is dat allemaal maar symbolisch, maar wie niets doet, doet niks, kan ook niks goed doen. Hier rijst weer een principieel probleem. Het zoveelste, ik weet het: het zijn altijd dezelfde soort vragen die ik stel. Ik vind dat ik ze vanuit mijn overtuiging moet stellen, ten bate van de Koerden van wie ik houd.

02.02 Minister **Louis Michel**: Mijnheer de voorzitter, collega's, volgens de informatie waarover wij beschikken is er geen actieve vervolging van Koerden in Syrië. Hun situatie verschilt zeer sterk naargelang de nationaliteitssituatie waarin zij zich bevinden. De Koerden die de Syrische nationaliteit bezitten, hebben dezelfde burgerlijke en politieke rechten als de Arabische Syriërs. Ze zijn veruit in de meerderheid – meer dan 2 miljoen of 89% van de totale Koerdische bevolking – en tellen onder hen parlementsleden, dokters, advocaten en andere notabelen. De vraag voor hen bestaat in de beperkingen die opgelegd worden inzake culturele uitingen en het affirmeren van hun Koerdische identiteit, voorzover zij hieraan behoefte hebben.

Ik zie mogelijk wel een probleem met de staatloze Koerden, vooral in het Oosten van Syrië, die niet geregistreerd staan en geen identiteitsdocumenten bezitten. De discriminatie waar vooral dus de staatloze Koerden in Syrië het slachtoffer van zijn, is een misschien internationaal wat onderbelicht probleem dat met het acuter worden van de Iraakse crisis en met de toekenning van culturele rechten aan Koerden in Turkije zich nu misschien wel actueler zou kunnen stellen. Dat de Syrische autoriteiten nog niet echt klaar lijken om het probleem afdoende onder ogen te zien, wordt duidelijk geïllustreerd door de arrestatie van de vier leiders van de vreedzame manifestatie

02.02 **Louis Michel**, ministre: Selon nos informations, les Kurdes ne sont pas activement poursuivis en Syrie. Les Kurdes possédant la nationalité syrienne, soit quelque 89% du total, jouissent des mêmes droits civils et politiques que les Syriens arabes. Ils subissent certes quelques restrictions en matière d'expression culturelle et d'affirmation de leur identité kurde. Les apatrides kurdes de l'est de la Syrie sont en effet l'objet de discriminations et ce problème est sans doute insuffisamment mis en évidence sur le plan international. L'arrestation de quatre dirigeants lors de la manifestation pacifique du 10 décembre 2002 montre que les autorités syriennes ne sont pas véritablement attentives à la

van 10 december 2002. De Koerdische kwestie zal dus door de Syrische overheid met de nodige ernst moeten worden aangepakt, zowel onder het aspect van de mensenrechten als de rechten van deze minderheid op een eigen culturele identiteit en taal. De Koerdische problematiek in Syrië raakt evenwel ook aan vragen als staatloosheid, illegale immigratie en asiel in Europa en is zeker een kwestie die verdient aangekaart te worden in het kader van de Syrisch-Europese dialoog. Indien het dan nodig blijkt, zal België samen met haar partners van de Europese Unie de situatie van Koerdische burgers in Syrië laten onderzoeken. Ik vestig er alleszins uw aandacht op dat België de integriteit en soevereiniteit van Syrië ten volle wil eerbiedigen.

question. Le gouvernement kurde va devoir s'occuper du problème avec le sérieux requis, d'une part en ce qui concerne les droits de l'homme, d'autre part en ce qui concerne le droit d'une minorité de parler sa langue et à pratiquer sa culture. Cette question mérite d'être examinée dans le cadre du dialogue entre la Syrie et l'Europe. La Belgique entend respecter la souveraineté de la Syrie mais est disposée – au besoin – à faire examiner la situation des Kurdes syriens.

02.03 **Ferdie Willems** (VU&ID): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik wil nog heel kort repliceren. Ten eerste, niemand – ik niet en volgens mijn informatie ook de Koerdische Jiketi-partij niet – stelt de integriteit van Syrië in vraag. Dat doet slechts een heel kleine minderheid. Ten tweede, ik houd er rekening mee dat u wenst op te treden indien dat nodig blijkt. Daar zit natuurlijk het knooppunt. Ik zal u trachten te overtuigen dat een optreden nodig is. De Syrische autoriteiten zien immers geen problemen. Ik ben daar meer dan een maand geweest en heb met Syrische politici gesproken. Het probleem is juist dat zij geen problemen zien. Dit is ook zo in Irak waar de Baath-partij aan de macht is. Zij snappen het probleem van de etnische minderheden niet. Vandaar hun houding die ik aankaart. Zij schakelen de actiefste elementen uit door hen op de lijst van vreemdelingen te zetten, wat gemakkelijk is. Men arabiseert, men doodt hun intelligentsia. Als men geen universitair geschoolden in zijn midden heeft, is het heel moeilijk zich te verdedigen. Men gaat ten slotte ook hun taal trachten uit te schakelen. Voor mij is er dus wel degelijk een probleem.

02.03 **Ferdie Willems** (VU&ID): Le ministre se dit prêt à intervenir si nécessaire. Or, cette nécessité se fait actuellement sentir. Les autorités syriennes n'ont, en effet, pas conscience du problème. Certes, il n'y a pas de poursuites actives, mais ce problème requiert bel et bien notre attention.

U hebt gelijk wanneer u zegt dat er geen actieve vervolging is. Men klopt er niet op, zoals bij andere minderheden gebeurt. Men schiet ze niet omver. Tussen dit extreme geval dat daar niet aanwezig is en zeggen dat er helemaal geen probleem is, is er echter een hele wereld van verschil. Hier is naar mijn gevoel wel degelijk een probleem waarvoor ik uw aandacht heb gevraagd en misschien ook heb gekregen.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

03 **Vraag van de heer Ferdie Willems aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "het associatieverdrag EU-Chili" (nr. A839)**

03 **Question de M. Ferdie Willems au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "l'accord d'association entre l'UE et le Chili" (n° A839)**

03.01 **Ferdie Willems** (VU&ID): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik geef een zeer korte toelichting, zodat men weet waarover het gaat. De Mapuche-indianen wonen verspreid over twee staten; 200.000 van hen zijn woonachtig in Argentinië en ongeveer 1 miljoen – de grootste groep – in Chili. Die indianengroep – ik heb er nogal wat over gelezen – heeft een eigen politieke structuur, een eigen taal

03.01 **Ferdie Willems** (VU&ID): Les droits du peuple indien Mapuche, au Chili, ne sont pas respectés. Ce sont ces derniers que l'accord d'association en préparation entre l'UE et le Chili

en een eigen godsdienst. Zij zijn slechts zeer oppervlakkig gechristianiseerd en zij hebben ook een heel eigen economische structuur die niet altijd beantwoordt aan de visie van de later gekomen Spanjaarden. Het is een heel andere wereld en het is ook een heel uitzonderlijk volk, want in 1641 hebben zij de eer gehad in het verdrag van Quilin als enige autochtone bevolking vanwege de Spaanse autoriteiten een erkenningsverdrag te krijgen. Wij weten allemaal, wanneer wij kijken naar de VS en de indianen, wat zulke erkenningsverdragen de facto waard zijn. Maar toch, zij zijn de enige Zuid-Amerikaanse indianen die van de koloniserende Spanjaarden inderdaad zo'n verdrag hebben gekregen.

Van 1960 tot 1985 zijn tegen hen twee oorlogen gevoerd. In Chili heette dat de pacificatieoorlog, in Argentinië de verovering van de woestijn. Het resultaat was: deportaties en 100.000 gedode Mapuches. Het uiteindelijke resultaat – dat blijkt ook uit de teksten van toen – was de fysieke en culturele uitroeiing van dit volk. Wanneer in 1990 – na Videla en Pinochet – eindelijk de democratie in die twee landen zegeviert, dan is dat niet het geval voor de Mapuches. De aanhoudingen blijven duren. Ik heb hier bij mij een lijst van de Mapuche-beweging met circa 200 opgesloten militanten. Op 3 juli 2002 – zeer recent nog – heeft de senaatscommissie van Chili geweigerd het inheemse volk van de Mapuche te erkennen in de grondwet.

Het probleem is actueel, vermits wij hier in België in juni 2000 het associatieverdrag van Chili met de Europese Unie kregen voorgeschoteld. U weet ook dat dit naar de 15 Europese partners moet, en voor België naar 7 parlementen. De directe gevolgen van dat associatieakkoord zijn de volgende. Ze zijn allemaal nadelig voor de Mapuches. Ten eerste worden hun natuurlijke rijkdommen, vooral mijngebieden en bossen, ingepalmd.

Ten tweede, ik kan u cijfers geven over de massale ontbossing. Ten derde, bij de Mapuches worden stortplaatsen – wat de blanken en Spanjaarden niet willen, moeten de indianen maar verdragen –, plantages en hydraulische centrales aangelegd. Inheemse volkeren worden verjaagd. Dit is kortom het oude verhaal.

Hiertegen is heel wat verzet gerezen, er zijn niet minder dan 38 Europese resoluties daarover. Ik heb ook een paar teksten uit het Belgisch Parlement daarover. Er zijn ook een massa andere organisaties die daartegen protesteren. Dit is geen klein probleem en geen onbekend probleem. Daarom wil ik vragen dat – ik ben niet tegen dat associatieakkoord op zich – voordat wij dit ondertekenen er klaarheid zou komen via een Europese missie die kan nagaan of die gevaren die op de Mapuches wegen al dan niet actueel zijn. Ik sta met die vraag niet alleen, vermits op 23 januari het Waalse Parlement dit dossier heeft uitgesteld, precies om de redenen die ik u hier aangeef.

03.02 Minister **Louis Michel**: Mijnheer de voorzitter, collega's, na de overgang in Chili van een militair regime naar een democratie ondertekende de Europese Commissie in december 1990 reeds een eerste samenwerkingsakkoord, met als belangrijkste doelstelling de samenwerking uit te breiden naar nieuwe domeinen. Eerbiediging van de mensenrechten en democratische principes vormden de basis voor het akkoord.

touchera lourdement. Leurs ressources naturelles leur seront enlevées, des plantations leur seront retirées, les projets de déboisement et la construction de centrales hydrauliques réduiront drastiquement leur environnement. Avant que la Chambre ne ratifie cet accord d'association, il importe de savoir clairement si les droits de l'homme sont respectés au Chili. Nous rappelons les très nombreux accords, résolutions et conventions internationaux sur cette matière et le report de l'approbation de la convention par le Parlement wallon le 23 janvier 2003. Quelle est la position du ministre?

03.02 **Louis Michel**, ministre: Au Chili, après le passage d'un régime militaire à un régime démocratique, l'UE signait, dès décembre 1990, un premier accord de coopération qu'elle subordonnait au respect des droits

In juni 1996 werd een nieuwe overeenkomst met Chili gesloten, die in werking trad op 1 februari 1999. Deze nieuwe overeenkomst stelde een versterking van de relaties tussen beide partijen voorop en effende de weg naar het sluiten van een volwaardig associatieakkoord. Tijdens de eerste top van staatshoofden en regeringsleiders van de EU, Latijns-Amerika en de Caraïben in Rio de Janeiro in juni 1999 werd het engagement herhaald.

Deze nieuwe overeenkomst stelde een versterking van de relaties tussen beide partijen voorop en effende de weg naar het sluiten van een volwaardig associatieakkoord. Tijdens de eerste top van staatshoofden en regeringsleiders van de EU en van Latijns-Amerika en de Caraïben in Rio de Janeiro in juni 1999, werd het engagement herhaald om te komen tot een politieke en economische associatie en tot een geleidelijke liberalisering van de handel. De associatieovereenkomst in Chili werd ondertekend in Brussel op 18 november 2002. De overeenkomst voorziet in een progressieve liberalisering van de handel in overeenstemming met de WTO-regels, met als uiteindelijk doel de totstandkoming van een vrijhandelszone.

In de associatieovereenkomst wordt tevens een uitgebreid gamma van samenwerkingsdomeinen vastgelegd. De overeenkomst bevat ten slotte ook een politiek luik en voorziet in een dialoog voor politieke en veiligheidskwesties. Wat specifiek de eerbiediging van de mensenrechten betreft, wordt al in de preambule van de overeenkomst gewezen op de verbintenis van de partijen tot eerbiediging van de democratische beginselen en de mensenrechten. Artikel 1 van de overeenkomst stelt duidelijk dat de eerbiediging van de democratische beginselen en de fundamentele rechten van de mens, zoals vastgelegd in de universele verklaring van de rechten van de mens en van het beginsel van de rechtsstaat, ten grondslag ligt aan het binnenlandse en het buitenlandse beleid van de partijen en een essentieel element van de associatieovereenkomst vormt. Ook wordt het belang onderstreept van duurzame economische en sociale ontwikkeling en rechtvaardige verdeling van de voordelen die de associatie biedt. Het beginsel van goed bestuur ligt ten slotte ook ten grondslag van het beleid.

De Chileense regering heeft de afgelopen jaren duidelijk inspanningen geleverd om een eind te maken aan de discriminatie van de Indianen, hun culturele diversiteit te respecteren en een akkoord te bereiken over hun eisen inzake teruggave van voorvaderlijke gronden. Zo zullen er tegen 2006 meer dan 150.000 hectare grond overgedragen worden.

Ander initiatieven zijn onder meer een betere vorming voor leraren, steun aan scholen die meertalig onderwijs aanbieden en het stimuleren van het aanbod van de medische zorgen in traditionele talen en met respect voor de gewoonten van de Indianen.

03.03 Ferdy Willems (VU&ID): Mijnheer de minister, niemand kan iets hebben tegen handelsakkoorden. Niemand kan iets hebben tegen dialoog. Niemand kan iets hebben tegen waarborgen van democratische beginselen en mensenrechten. De Chileenen zeggen dat wel, maar ik heb hier de facto aangetoond dat op een aantal terreinen dit niet gebeurt. Ik vraag niets meer of minder dan dat men

de l'homme et des principes démocratiques. En juin 1996, une nouvelle convention était signée. Cette convention, qui devait ouvrir la voie vers un accord d'association à part entière, est entrée en vigueur le 1er février 1999. En juin 1999, à Rio de Janeiro, l'engagement en faveur d'une véritable association et d'une libéralisation progressive du commerce était réitéré. Cette convention a finalement été signée le 18 novembre 2002.

La convention définit une gamme détaillée de domaines de coopération et prévoit également la mise en place d'un dialogue à propos de questions politiques et de sécurité. Dans le préambule de la convention, les parties s'engagent, par ailleurs, à respecter les principes démocratiques et les droits de l'homme. Il s'agit-là d'un élément essentiel de la convention. L'importance d'un développement économique et social durable, d'une répartition équitable des avantages offerts par l'association et d'une bonne administration est également soulignée.

Au cours des dernières années, le gouvernement chilien a consenti en faveur des populations indiennes d'importants efforts sur le plan de l'enseignement et de la santé. D'ici à 2006, 150.000 hectares de terres ancestrales leur seront par ailleurs restituées.

03.03 Ferdy Willems (VU&ID): Personne n'est opposé aux accords commerciaux, au dialogue et aux droits de l'homme. Pour les Chiliens toutefois, le respect des droits de l'homme des

dat minstens onderzoekt. Het Waals Parlement heeft dit al besloten, dus wij hebben nog tijd. De aanklacht is ernstig en er moet minstens een ernstig onderzoek komen, want ontbossing, stortplaatsen, plantages afnemen, mensen van hun terreinen verjagen, inpalmen van natuurlijke rijkdommen is niet niets.

Mijn vraag blijft. Misschien kunt u er niet op ingaan. Dan weet ik dat meteen. Kan men dit onderzoeken, voor dit akkoord ter ondertekening voorligt?

03.04 Minister **Louis Michel**: Ik laat dat natuurlijk systematisch onderzoeken. U hebt mij gewezen op dit probleem en we zullen het natuurlijk verder onderzoeken.

indiens Mapuche n'est qu'une affaire de paroles. La plainte contre le Chili est grave et doit être examinée.

03.04 **Louis Michel**, ministre: Il est évident que je demanderai d'examiner cette question de plus près.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

04 **Vraag van de heer Ferdie Willems aan de minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu over "het afslachten van trekvogels op Malta en Cyprus" (nr. A836)**

04 **Question de M. Ferdie Willems au ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement sur "le massacre des oiseaux migrateurs à Malte et à Chypre" (n° A836)**

(Het antwoord zal worden verstrekt door de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken.)
(La réponse sera fournie par le vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères.)

04.01 **Ferdie Willems** (VU&ID): Mijnheer de voorzitter, wat er aan trekvogels plezant is weet ik niet, maar goed.

Ik had die vraag eerst gericht aan een andere minister, maar ze is naar hier gestuurd. Ik dacht dat ik op een andere plaats beter zat, zodanig dat ik nog maar eens bij u terechtkom, mijnheer de minister. Waarover gaat het? Op Malta, een klein eiland met 400.000 mensen, schiet men in de zomer massaal vogels af vanuit speedboten. Op de klippen op de kust worden camouflagenetten geïnstalleerd. Op het vasteland zijn er 12.000 officiële jagers, dus met een vergunning, die deze vogels massaal bejagen. Er zijn 2.000 officiële vogelvangers met 6.000 vangplaatsen en tienduizenden netten, kunstmatige drinkpoelen om de dieren te misleiden, geluidsbanden en lokvogels.

Op Cyprus is het niet veel beter. Ook daar hebben cijfers uitgewezen dat het per jaar gaat om niet minder dan tien miljoen vogels die er afgemaakt worden. Het gaat dus telkens om trekvogels die vanuit het noorden, onze gebieden, naar Afrika trekken. Het gaat in beide gevallen om traditionele bezigheden waar een soort volkscultuur rond bestaat. In de twee landen zijn trouwens nogal veel wapens voor die dossiers hier in België gekocht.

Wat ik nu uitdrukkelijk niet vraag is dat men de toeristische sector zou gaan boycotten. Ik weet dat een organisatie dat in de pers gedaan heeft. Ik vraag dat dus niet. Birdlife Malta vraagt ons uitdrukkelijk om dat niet te vragen omdat het het eigen land schaadt en contraproductief is. Het brengt de goede zaak bij de eigen bevolking in een slecht daglicht. Nu reeds is de bevolking op Malta uitdrukkelijk tegen die vogelvangst. Een opiniepeiling van oktober 2002 heeft uitgewezen dat 63% tegen het illegaal vangen en jagen

04.01 **Ferdie Willems** (VU&ID): Malte et Chypre feront bientôt partie de l'UE. Or, ces pays ne respectent pas la directive européenne 79/409/CEE. Il ressort d'enquêtes que leur population est opposée à la capture massive d'oiseaux, faisant chaque année des millions de victimes parmi les oiseaux migrateurs. La Belgique pourrait-elle insister auprès de Malte et de Chypre pour que ces pays adaptent leur législation à la réglementation européenne ou plaider pour un renforcement de la réglementation européenne? Cela n'a pas de sens de protéger les oiseaux sur notre territoire pour qu'ils se fassent ensuite massacrer en grand nombre à Malte ou à Chypre lors de leur migration annuelle vers le sud.

van vogels is. Het percentage is hoger bij vrouwen en nog hoger bij jongeren en studenten. Het is dus nu het moment om te handelen. Waarom? Omdat de Europese Unie reeds een aantal verbeteringen heeft aangebracht. Men heeft het aantal te vangen vogels verminderd van 32 tot 2. De twee grootste blijven echter bestaan. Men blijft het vinken jagen toelaten tot 2008. Malta is het enige land dat toegelaten heeft dat vogels in de trekperiode, in de lente dus, worden gevangen. Een tweede reden is dat er binnenkort een referendum komt over de toetreding van Malta tot de Europese Gemeenschap, 8 maart 2003, waarin dit dossier één van de elementen is.

Een derde reden is dat er algemene verkiezingen zijn in Malta op 31 januari 2004. Als u Malta een beetje kent – ik ben er al een paar keer geweest – weet u dat links en rechts er zeer dicht bij elkaar zitten. Men wint de verkiezingen steeds met zeer kleine percentages. De linkervleugel is tegen deze vogelvangst, de rechtervleugel is voor. Vandaar mijn concrete vragen, dus geen boycot, integendeel.

Ik vraag dat men Malta zou promoten omwille van zijn patrimonium aan vogels en andere dieren, maar dat men tegelijkertijd de jacht in de lente zou verbieden zoals elders in Europa, dat men vogels van op zee niet meer zou kunnen neerschieten, dat men het jagen in de namiddag in de herfst – september tot oktober – ook zou laten, want ook dat is een migratieperiode, en dat België zijn steun zou kunnen verlenen aan projecten in Malta en Cyprus. Ik vind dit, in tegenstelling tot wat blijkt uit de lichaamstaal van sommigen, niet onbelangrijk. Het heeft geen zin hier in West-Europa maatregelen te hebben ter bescherming van dieren, in concreto van vogels – ik kan u een heel pak wetgeving daarover bezorgen – en dan te moeten zien dat in Malta en Cyprus miljoenen van de vogels die we hier beschermen gewoonweg zonder meer worden neergeknald. Dat is voor mij wel een probleem, misschien voor sommigen niet. Voor mij is dat dus wel een probleem, misschien geen wereldprobleem maar wel een probleem.

04.02 Minister **Louis Michel**: Voor mij is dat ook een probleem, mijnheer Willems. Bij de voorlopige afsluiting van het hoofdstuk “Leefmilieu” met de tien kandidaat-landen heeft de Raad zijn akkoord gegeven voor een overgangsmaatregel voor Malta en Cyprus wat betreft de uitvoering van de richtlijn over de bescherming van vogels die in het wild leven.

In dat verband wil ik benadrukken dat geen enkele overgangperiode voor de kandidaat-landen werd voorzien voor de toepassing van de richtlijnen over de bescherming van de natuurlijke habitat van fauna en flora. Toen dit gemeenschappelijk standpunt van de Europese Unie werd goedgekeurd, hebben Malta en Cyprus aanvaard om de omzetting en integrale uitvoering van de richtlijn over de vogels te regelen nog vóór hun toetreding tot de Europese Unie. Pro memorie, hun toetreding is voorzien voor 1 mei 2004.

Bij gebrek aan betere oplossingen voorziet artikel 9 van deze richtlijn in uitzonderingen die evenwel aan heel strikte voorwaarden moeten voldoen. Indien de betreffende regeringen bijvoorbeeld de jacht op de tortelduif in de lente wensen toe te laten, zullen zij erop moeten toezien dat de voorwaarden, gesteld in artikel 9, worden nageleefd. Zij zullen er zich bovendien moeten van vergewissen dat alle nodige

04.02 **Louis Michel**, ministre: Malte et Chypre ont bénéficié d'une mesure transitoire en ce qui concerne la mise en œuvre de la directive sur les oiseaux 79/409/CEE, mais pas en ce qui concerne la mise en œuvre de la directive sur la protection de l'habitat naturel de la faune et de la flore 92/43/CEE. Malte et Chypre ont accepté de transposer et de mettre intégralement en œuvre la directive sur les oiseaux avant leur adhésion à l'UE le 1er mai 2004. L'article 6 de cette directive prévoit une série d'exceptions qui doivent satisfaire à des conditions très strictes. En ce qui concerne la capture d'oiseaux, les gouvernements de Malte et de Chypre se sont engagés à transposer et à mettre

toelatingen, die worden verleend, het voorwerp uitmaken van – ik citeer – "zeer strikte controlemaatregelen" en dat ze "zeer sterk beperkt in aantal zijn".

Voor de vogelvangst hebben de Maltese en Cypriotische regeringen zich verbonden tot de omzetting en integrale toepassing van de specifieke beschikkingen van het acquis communautaire. Voor die omzetting en integrale toepassing zullen ze slechts voor een heel beperkte periode overgangsmaatregelen kunnen invoeren. De Europese Unie heeft bijvoorbeeld aan Malta een overgangperiode toegestaan op de inwerkingtreding van de artikelen 5a, 5e, 8°, punt 1, en bijlage 4a van de richtlijn. Deze overgangperiode loopt tot 31 december 2008. De overgangperiode laat het behoud toe van de traditionele Maltese methode van vogelvangst via netten voor zeven soorten vinken. Het doel is de organisatie van een systeem van fokkerij mogelijk te maken.

De Europese Commissie heeft aan de regeringen van de vijftien landen bovendien bevestigd dat ze zal voorzien in een strikte monitoring van deze praktijken in de kandidaat-landen. Er zal in het bijzonder een monitoring gebeuren voor de correcte en integrale inwerkingtreding van de richtlijnen over de vogels en de habitat.

Ten slotte dient te worden onderstreept dat de toetreding van Malta en Cyprus een grote versterking van het wettelijk kader voor de bescherming van vogels op deze eilanden met zich zal brengen. Het zal inderdaad leiden tot de harmonisering van hun wettelijk arsenaal met de normen, gedefinieerd in het kader van de richtlijn over de vogels. Deze normen zijn aanzienlijk strenger dan hun huidige wetgeving.

04.03 Ferdy Willems (VU&ID): Mijnheer de minister, ik dank u voor het uitgebreide antwoord. Aan dat antwoord is toch wel enig studiewerk voorafgegaan. Dat studiewerk hebben u en uw diensten blijkbaar gedaan, wat ik bijzonder apprecieer.

Bij uw antwoord zijn mij twee appreciaties opgevallen. Het gaat om overgangsmaatregelen. Het gaat ook om uitzonderingen.

Uit uw antwoord kan ik ook besluiten dat in een heel nabije toekomst – het gaat om enkele jaren – Malta en Cyprus op de lijn zullen zitten van de rest van Europa. Dat laatste is precies mijn bedoeling.

Ik stel vast dat ik met deze vraag de aandacht van u en uw ministerie op dit probleem heb gevestigd. Ik heb er het volste vertrouwen in.

Ik wil nogmaals beklemtonen dat ik vecht voor de dierenrechten omdat zij niet ondergeschikt maar nevensgeschikt zijn aan de mensenrechten. Dierenrechten behartigen doet men omwille van de menselijke waardigheid. Het recht is dus niet "of ... of ...". Het is "en ... en ...".

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

05 Interpellatie van de heer Ferdy Willems tot de vice-eerste minister en minister van Werkgelegenheid over "vrouwenhandel in Bosnië-Herzegovina" (nr. 1556)

intégralement en œuvre les dispositions spécifiques de l'acquis communautaire, qui ne permet la mise en œuvre de mesures de transition que pendant une période très courte. Ainsi, l'UE a autorisé Malte à prévoir une période de transition jusqu'au 31 décembre 2008 en ce qui concerne l'entrée en vigueur des articles 5(a), 5(e), 8(1) et l'annexe IV(a) de la directive. Ces mesures de transition autorisent la poursuite de la capture traditionnelle d'oiseaux au moyen de filets pour sept variétés de pinsons, et ce, en vue de permettre l'organisation d'un système d'élevage. La Commission européenne s'est engagée à assurer un monitoring très strict de ces pratiques, en particulier en ce qui concerne l'entrée en vigueur correcte et intégrale des directives sur les oiseaux et l'habitat. L'adhésion de Malte et de Chypre permettra un renforcement du cadre légal existant dans ces pays en ce qui concerne la protection des oiseaux.

04.03 Ferdy Willems (VU&ID): Je remercie le ministre pour sa réponse détaillée. Dans quelques années, Malte et Chypre se seront alignées sur les autres Etats membres de l'UE. Voilà une perspective très rassurante.

05 Interpellation de M. Ferdy Willems à la vice-premier ministre et ministre de l'Emploi sur "la traite des femmes en Bosnie-Herzégovine" (n° 1556)

(Het antwoord zal worden verstrekt door de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken.)
(La réponse sera fournie par le vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères.)

05.01 Ferdy Willems (VU&ID): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik heb het rapport van Human Rights Watch, dat ik hier bij mij heb, gelezen. Ik neem aan dat u en uw mensen dat ook hebben gedaan. Welnu, ik kon niet geloven dat zoiets vandaag nog kon. De titel spreekt voor zich: "Hopes betrayed: Trafficking of women and girls to post-conflict Bosnia and Herzegovina for forced prostitution". Dat wil dus zeggen na Milosevic en co.

De achtergrond van dit alles is dat Joegoslavië in het algemeen en Bosnië in het bijzonder zeer vrouwonvriendelijk zijn. Dat wordt onderzocht in een recente studie met betrekking tot de competitiviteit van vrouwen op de arbeidsmarkt bij 2.000 vrouwen in 7 grote Servische steden. Het algemeen vrouwonvriendelijk klimaat staat buiten kijf. De vrouwen zijn onderbetaald en kunnen niet rekenen op begrip bij ziekte of zwangerschap. Minder dan 10% oefent een leidinggevende functie uit en slechts 3% van de vrouwen leidt een bedrijf. De situatie is nog slechter in wat men de grijze zone noemt. Dat is de sector van het zogenaamde niet-officieel werk. Ik heb in Kosovo zelf vastgesteld dat dat dikwijls de hoofdactiviteit van de mensen is. Er zijn ook klachten over intimidaties allerhande. Dat is een algemeen kader waarin een kwaal, een kanker als de vrouwenhandel kan gedijen. Die kan ook gedijen wegens de armoede en de aanwezigheid van heel wat vreemdelingen in Bosnië en in Joegoslavië. Dertig procent van de klanten van prostituees zijn vreemdelingen.

In die studie worden volgende zaken vastgesteld. Een eerste zaak die wordt vastgesteld, betreft de gehanteerde praktijken. Veel van die vrouwen belanden in dat circuit, omdat ze voor hun kinderen die thuisgebleven zijn, een menswaardig bestaan willen opbouwen. De ronselpraktijken gaan dikwijls uit van misleiding. Men zegt dat ze zullen terechtkomen in het huishouden, als poetsvrouw, als winkelhulp, als kinderoppas of als hulp bij de oogst zoals in Griekenland bijvoorbeeld. Soms beseffen die vrouwen wel degelijk dat het gaat om prostitutie. Ook dan stellen ze echter dat dat nog altijd niet het recht geeft hen als vee te verkopen.

Er staan ook ontstellende zaken in over de routes en de methodes die men gebruikt om van die vrouwen handelswaar te maken, zonder dat zij zelf weten waar ze terechtkomen. Er staan ook verschrikkelijke gegevens in over de prijzen waaraan die menselijke wezens worden verkocht en over de verschrikkelijke en ellendige werkvoorwaarden in nachtclubs. Er is sprake van medewerking van de politie. Er wordt gesproken over vervolging van slachtoffers. Allerlei wanpraktijken worden besproken, te erg om hier op te sommen.

Een tweede probleem dat wordt opgeworpen, naast het vaststellen van het gegeven, betreft de rechtspraak. Er bestaat een heel gamma van – ook internationale – wetgeving in Joegoslavië. De voornaamste ervan, de Trafficking Protocol, werd nog herzien op 22 april 2002. Er is de wetgeving op het vervoer van kinderen, er is

05.01 Ferdy Willems (VU&ID): Au mois de novembre de l'année dernière, *Human Rights Watch* a publié un rapport effroyable sur la prostitution forcée en Bosnie Herzégovine.

En Bosnie et en Serbie, la situation des femmes est loin d'être réjouissante. Il n'y est nullement question d'émancipation. Dans un tel climat, la traite des femmes prolifère et gangrène la société. Certaines femmes succombent à de fausses promesses et sont forcées de se prostituer, d'autres savent ce qui les attend et sont traitées comme du bétail. Tout un éventail de lois de qualité est d'application mais, dans la pratique, il s'avère que ces lois ne sont que des chiffons de papier.

Les autorités locales sont fréquemment impliquées dans la traite des femmes. La police locale participe souvent activement à cette activité lucrative, de sorte que les femmes n'ont personne à qui adresser leurs plaintes. Aucune condamnation n'a été prononcée à l'encontre de policiers ou de milieux proches du pouvoir. Lorsque des condamnations sont prononcées, elles concernent des femmes qui ne disposent pas de papiers en règle ou qui séjournent illégalement sur le territoire. Nous ne devons donc rien espérer des autorités bosniaques.

La communauté internationale reste également les bras ballants. Les Nations Unies n'interviennent pas sous prétexte qu'il s'agit d'un choix délibéré des femmes. En outre, aucun projet n'a été mis sur pied pour aider les femmes qui fuient la prostitution à se réinsérer dans la société. De multiples

een conventie over de rechten van het kind en er is de lokale wetgeving. Al die wetgeving bestaat in Joegoslavië en in Bosnië, maar in de praktijk zijn het vodies papier.

Een derde punt is dat de lokale autoriteiten en de politie in Bosnië-Herzegovina zwaar in de fout gaan. Ik vat tientallen bladzijden als volgt samen. De lokale Bosnische politie treedt op als eigenaars van dergelijke clubs, als klant, als vervalser van documenten, als ontvanger van steekpenningen, als tipgever bij politiecontroles en als ontvanger van gratis seksuele diensten in ruil voor het door de vingers zien van andere zaken. Ik citeer uit de studie: "De lokale politie is een van de belangrijkste groepsklanten. De vrouwen kunnen nergens meer terecht. Als ze bij de politie terechtkomen, gaan ze bij de duivel te biecht". Het toppunt van dit alles is dat men niet één geval van politieman of -officier in Bosnië kent die ooit is veroordeeld voor dergelijke praktijken. Dat geldt ook voor de Bosnische regering. We kunnen vaststellen dat de rechtbanken en de regering in Bosnië de zaken oogluikend toelaten. Ik heb hier de cijfers. In 2000, 2001 en 2002 gaat het over enkele tientallen zaken die voor de rechtbank komen en drie tot vijf veroordelingen. Dat is een enorm laag aantal. Getuigen worden zelfs veroordeeld alsof ze onder dwang stonden. Ze worden veroordeeld voor prostitutie of voor valse papieren, terwijl pooiers worden vrijgesproken.

Men keert dus de wereld gewoon om. De corrupte politie wordt echter bijna nooit veroordeeld en er is dus geen enkele hulp voor onderzoek, voor onderdak voor die vrouwen zodat ze kunnen getuigen. Kortom, van de Bosnische overheid zal het echt niet komen.

Ik kom bij het aspect internationale gemeenschap. Daar hebben wij wel wat mee te maken. Dit raakt ons direct of indirect, want ook België is bij die internationale gemeenschap betrokken. De VN gaan zwaar in de fout wegens het niet toepassen van het internationaal recht. De VN weigeren op te treden onder het valse excuus dat ze vooraf wisten dat het om prostitutie ging, wat niet betekent dat ze daarom mogen behandeld worden onder dwang, onder mishandeling of dat ze mogen gegijzeld of verkocht worden als vee.

Ten tweede, de VN worden aangewreven dat zij te weinig hulp bieden, bijvoorbeeld inzake huisvesting, zodat dikwijls individuele medewerkers van de VN opkomen voor die vrouwen en hun een onderkomen bezorgen. Als die vrouwen echter niet in Bosnië kunnen blijven als ze bevrijd zijn uit die situatie, kunnen ze meteen ook niet getuigen. Dat is dan ook het onrechtstreekse doel dat men eigenlijk nastreeft.

Ten derde, zeer zwaar geïllustreerd worden door het rapport de International Police Task Force van de VN en de NATO Stabilisation Force. Men geeft hier – ik heb het opnieuw over bladzijdenlange teksten – talloze gevallen die worden beschreven in detail, vaak zeer gruwelijk, van het weigeren van hulp of het optreden als klant. Bordeelbezoek is op zich niet strafbaar, maar het wordt dat dus wel wanneer de bezoeker van het bordeel goed weet dat het gaat om vrouwen die het slachtoffer zijn van mensenhandel. Dan maakt men zich minstens schuldig aan medeweten van een misdrijf. Ze treden ook vaak op – er staan getuigenissen van in het rapport – als koper en verkoper van vrouwen. Enkelingen die dan toch protesteren –

dans la société. De multiples rapports énumèrent des faits abominables mais le personnel de l'ONU reste sans rien faire. Et celui qui tente de prendre une initiative est boycotté ou renvoyé chez lui. Les membres des services de police de l'*International police task force* de l'ONU sont fréquemment impliqués dans ces pratiques douteuses mais l'immunité dont ils jouissent ne peut être levée en Bosnie. Ils bénéficient dès lors d'une sorte d'impunité. Si ces policiers dépassent les limites, ils risquent, au pire, d'être rapatriés.

Human Rights Watch indique que ce problème a pris énormément d'ampleur mais qu'il n'existe aucun dossier, aucune condamnation ni aucun témoin. Ce réseau de traite d'êtres humains ne doit son existence qu'aux différentes autorités et c'est uniquement par ce biais que l'on parviendra à le démanteler.

Des mesures ont-elles été prises en Belgique pour enrayer cette traite des femmes? Le ministre est-il disposé à insister auprès des autorités de Bosnie Herzégovine pour qu'elles s'attaquent résolument au problème? Le ministre est-il disposé à demander sur le plan international que l'immunité fonctionnelle des citoyens ou des militaires puisse être aisément levée s'ils sont impliqués dans la traite d'êtres humains? Le ministre est-il disposé à demander à l'UE que ce problème soit traité en priorité?

andere mensen van de NATO en de VN – worden dikwijls zelf gestraft: in enkele gevallen gerepatriëerd, ontslagen, oneervol uit het leger gezet wegens smaad aan de instelling, de natie en het leger. Kortom, de officiële instanties bij wie de mensen juist terecht zouden moeten kunnen komen, worden geboycot en de vuile was wenst men binnenskamers te houden.

Het ergste geval in dit dossier vind ik echter nog altijd het feit dat men de immuniteit handhaaft. In Bosnië zelf zijn deze internationale politiemensen niet strafbaar. Ze kunnen niet aangehouden of opgesloten worden. Dit kan enkel gebeuren op vraag van de secretaris-generaal van de UNO. Dit gebeurt dus niet, zodat ze in Bosnië zelf straffeloos zijn en blijven. Dan vallen ze wel onder de exclusieve juridische bevoegdheid van hun land van herkomst, maar daar worden ze niet aangepakt. De VS stelt uitdrukkelijk in haar wetgeving dat ze Amerikanen niet wil veroordelen voor zulke zaken. In het internationaal strafrecht komen Amerikanen niet voor. Einde 2002 schrijft Human Rights Watch – ik schrijf dat niet, zij schrijven het – dat er nog geen enkele veroordeling is geweest voor dergelijke praktijken in de VS. De enige sancties die men dan toepast zijn zijdelingse sancties zoals het repatriëren of het terug naar huis sturen, maar nooit staat in het rapport van iemand die men om die feiten naar huis stuurt dat het gaat om een disciplinaire sanctie. Nooit is er sprake van een veroordeling, want die is er niet. Nooit ook wordt de echte reden – het meewerken aan vrouwenhandel – op papier gezet. Gevolg: die militairen worden naar huis gestuurd en vallen ook uit de boot als eventuele getuigen bij processen rond deze zaak.

Kortom, zonder corruptie of zonder medewerken van de overheid kan dit net van mensenhandel niet bestaan. Net de officiële medewerking van boven is de eerste en enige reden dat dit nog altijd kan bestaan. Vandaar mijn volgende concrete vragen.

Ten eerste, wat kan België doen? Ik geef graag toe dat België in dit dossier een voortrekkersrol in de gunstige zin van het woord speelt. Sedert koning Boudewijn in 1992 een bezoek bracht aan Payoke, is in ons land dit thema wel aan de orde gesteld. De Belgische regering heeft een initiatief genomen. Onder de bevoegdheid van de eerste minister valt een task force met Buitenlandse Zaken, Binnenlandse Zaken, Justitie, Sociale Zaken en allerlei organisaties en NGO's. Hier wordt dus wel degelijk aan gewerkt. Minister Flahaut heeft een preventiecampagne gevoerd. Ik heb dat zelf gezien toen ik met hem op 25 november in Kosovo was. Dat gebeurde bij de lokale bevolking, bij de politie, bij de Bosnische mensen dus. Dit gebeurt ook via hearings bij de Belgische hogere officieren en er is ook een studiedag geweest begin februari waar minister Flahaut precies rond dit thema gewerkt heeft.

Dat hij belangstelling heeft, blijkt ook uit het feit dat hij Europees parlamentslid Patsy Sörensen, de dame van Payoke die met dat dossier zeer begaan is, meegenomen heeft op werkbezoek naar Kosovo. Ik was daar trouwens bij. Wat aan Belgische kant echter nog altijd blijft, is de immuniteit. In theorie kunnen de militairen wel veroordeeld worden maar de praktijk leert, bijvoorbeeld in Somalië, dat voor dergelijke zaken dikwijls zeer lichte, symbolische straffen worden uitgesproken. Ik wil dus vragen dat België vanuit zijn betrokkenheid bij het dossier wel degelijk drie dingen doet.

Ten eerste, België moet stappen doet bij de Bosnische regering, niet om een goede wetgeving te krijgen want eigenlijk heeft men die daar al, en Albanië heeft zelfs de beste wetgeving terzake, maar om de wetgeving toe te passen. Wat baat het immers dat men wetten heeft als men ze niet eens toepast?

Ten tweede, België moet bij de VS aandringen op het opheffen van de functionele immuniteit, want daardoor wordt de deur wagenwijd opengezet voor dergelijke afschuwwekkende feiten.

Ten derde, België moet op Europees vlak – daar hebben wij wel degelijk een rechtstreekse invloed – iets doen. Begin december 2002 is er in het Europees Parlement een rapport goedgekeurd, het rapport-Sörensen, dat aan duidelijkheid niet te wensen overlaat, en waarin staat wat Europa kan en moet doen. Mevrouw Sörensen zelf heeft mij verteld dat haar indruk is dat de Europese Commissie en de Europese Raad terzake weinig initiatief wensen te nemen. Vandaar mijn vraag dat België vanuit zijn voorbeeldfunctie het nodige zou doen bij de Bosnische regering, bij de Amerikaanse regering en bij Europese instellingen, om dat verschrikkelijke dossier keihard aan te pakken, want die aanpak verdient het.

05.02 Minister **Louis Michel**: Mijnheer de voorzitter, collega's, het probleem van de mensenhandel, en in het bijzonder de vrouwenhandel, is reeds sinds 2001 een prioriteit in het Belgische nationale politionele Veiligheidsplan. In het kader van Europol besteedt België tevens de nodige aandacht aan die problematiek, ook op operationeel gebied. België neemt dus actief deel aan het gebruik van de analytische bestanden van Europol telkens een probleemgeval enige band vertoont met ons land. België voedt die bestanden en gebruikt de informatie die zij bevatten met de Europese collega's om netwerken op te sporen en om gerechtelijke vervolgingen op het nationale niveau te beginnen. Die bestanden bevatten operationele informatie en hebben als doel concreet bij te dragen tot de bestrijding van de mensenhandel.

Wat de bilaterale samenwerking met de betrokken regio betreft, moet ik u melden dat er nog geen akkoord bestaat tussen België en Bosnië-Herzegovina inzake politiesamenwerking. Dat land beschikt voor het ogenblik slechts over een embryonale politieorganisatie. Zodra het land over een politie zal beschikken, zal er onderhandeld worden over een akkoord. Op dit ogenblik draagt de Europese Unie bij tot de vorming van de politiemacht. Met naburige landen zoals Albanië, Kroatië en Servië lopen nu de eerste contacten met het oog op het sluiten van dergelijke akkoorden op zo kort mogelijke termijn.

België heeft onder zijn EU-voorzitterschap in het tweede semester van 2001 een samenwerkingsproject opgestart in de westelijke Balkan. Het project heeft tot doel de concrete samenwerkingsmogelijkheden van de Europese verbindingsofficieren die in de regio werken te optimaliseren. Daardoor kunnen op termijn illegale immigratie en mensenhandel op een efficiëntere wijze worden aangepakt. Het project moet uitlopen op een concreet actieplan dat tegen december 2003 verwacht wordt. De implementatie moet dan volgen vanaf 2004.

Tijdens ons voorzitterschap hebben wij ook, en wel voor de eerste keer, een grootscheepse operatie van versterkte grenscontroles op

05.02 **Louis Michel**, ministre: La question de la traite des êtres humains constitue depuis 2001 l'une des priorités du plan de sécurité de la Belgique. Au sein d'Europol, la Belgique y consacre toute l'attention nécessaire, y compris sur le plan opérationnel. La Belgique participe à la mise à jour des fichiers analytiques d'Europol et collabore au niveau européen à la détection des réseaux, pour ensuite engager des poursuites judiciaires au niveau national. Aucun accord n'a encore été conclu entre la Belgique et la Bosnie-Herzégovine en matière de coopération policière. D'ailleurs, il n'y a pratiquement pas dans ce pays de police digne de ce nom. Dès que le pays disposera d'une police structurée, des négociations seront entamées pour aboutir à un accord. L'Union européenne apporte pour l'heure son aide à la constitution de cette force de police. Des premiers contacts ont eu lieu avec des pays voisins tels que l'Albanie, la Croatie et la Serbie en vue de la conclusion de tels accords. Au cours de la présidence européenne, la Belgique a lancé un projet dans les Balkans visant à accroître les possibilités de coopération des officiers de

het land, in de lucht en op zee georganiseerd aan de buitengrenzen van de EU, in samenwerking met de politie van alle lidstaten van de Europese Unie. Die operatie duurde verscheidene dagen. Sindsdien organiseert elk voorzitterschap een soortgelijke operatie, soms beperkt tot een enkel type grens. Naar aanleiding van hun contacten met de overheden in Bosnië-Herzegovina wijzen de Belgische autoriteiten systematisch op het belang van de problematiek. Zo heeft de nieuwe Belgische ambassadeur die geaccrediteerd is in Bosnië-Herzegovina, onlangs bij de overhandiging van zijn geloofsbrieven melding gemaakt van de strijd tegen de georganiseerde misdaad en de mensenhandel als een van de uitdagingen voor Bosnië-Herzegovina.

Hij vermeldde daarbij tevens de bereidheid van België om bij te dragen tot het aanpakken van dit probleem. Het Belgisch beleid situeert zich ook volledig binnen de politiek van de Europese Unie, met name het stabilisatie -en associatieproces voor de landen van Zuid-Oost-Europa. Binnen dit kader wordt de strijd tegen de georganiseerde misdaad verheven tot één van de essentiële elementen van het toenaderingsbeleid van de Balkanlanden tot de EU. België nam met minister Verwilghen ook deel op ministerieel niveau aan een recente conferentie in Londen op 25 november 2002 over de strijd tegen de georganiseerde misdaad in de Balkan. Binnen de EU ijvert België ervoor dat er een concrete follow-up wordt gegeven aan deze conferentie op de komende top EU-Balkan in Thessaloniki op 21 juni aanstaande.

In louter bilateraal kader bestaat er (...) geen immuniteit verleend door België aan de burgers en de militairen die aan een humanitaire operatie of vredeshandhaving deelnemen. Dat betekent dat in voorkomend geval een burger of militair, naargelang de bepalingen van het memorandum of understanding dat met het betrokken land zou zijn afgesloten, onderworpen is aan hetzij de Belgische, hetzij de lokale wetgeving. Voor operaties die gevoerd worden in een multilateraal kader bepaalt de betrokken internationale organisatie zelf de modaliteiten van de opheffing van de immuniteit. Naar aanleiding van de aanneming van de Sarajevo-verklaring van mei 2001, goedgekeurd door de Europese Unie, de landen van Ex-Joegoslavië en Albanië, en die betrekking had op de aanpak van illegale immigratie en mensenhandel, heeft de minister van Binnenlandse Zaken grote betrokkenheid en inzet betuigt. Deze is nog steeds actueel.

Het belangrijkste doel van de internationale politie-opdracht in Bosnië-Herzegovina bestaat erin de plaatselijke autoriteiten bij te staan bij het oprichten van een politie onder democratische controle tegen december 2005. Hiertoe werden door de EU-lidstaten 400 politiemensen afgevaardigd. België heeft momenteel 4 mensen ter plaatse en mogelijk 6 politieambtenaren in een niet al te ver verwijderde toekomst. Deze internationale politieopdracht zal een zeer wezenlijke bijdrage leveren in de bestrijding van de georganiseerde criminaliteit, inclusief de vrouwenhandel.

liaison européens qui y sont présents. Il est ainsi possible de lutter plus efficacement contre l'immigration clandestine et la traite des êtres humains. Le projet devrait déboucher sur un plan d'action concret qui devra être mis en œuvre à partir de 2004. Lors de notre présidence, nous avons également organisé pour la première fois pendant plusieurs jours des contrôles renforcés aux frontières extérieures de l'Union. Depuis lors, toutes les présidences organisent de tels contrôles. Lors de ses contacts avec les autorités bosniaques, notre pays attire systématiquement l'attention sur l'importance de ce problème. Dans le cadre du processus de stabilisation et d'association européen, la lutte contre le crime organisé et la traite des êtres humains constitue l'un des éléments essentiels de la politique de rapprochement. Le ministre de la Justice a participé le 25 novembre 2002 à Londres à une conférence sur la lutte contre le crime organisé dans les Balkans. La Belgique s'emploie à ce que cette conférence fasse l'objet d'un suivi concret. Dans un contexte purement bilatéral, la Belgique n'octroie aucune immunité aux civils ou aux militaires qui participent à une opération humanitaire ou de maintien de la paix. Ils sont soumis à la législation belge ou aux lois locales, en fonction du *memorandum of understanding* conclu. En ce qui concerne les opérations menées dans un cadre multilatéral, l'organisation internationale concernée définit elle-même les modalités de la levée de l'immunité. La déclaration de Sarajevo de mai 2001 tend à étendre la lutte contre l'immigration clandestine et le trafic d'êtres humains. Le ministre Duquesne s'est spécialement investi dans cette matière. Le but principal de la mission de police internationale en Bosnie-Herzégovine est de contribuer à la

création d'une police afin d'y combattre la criminalité organisée.

05.03 Ferdy Willems (VU&ID): Ik zal het zeer kort houden, mijnheer de minister. U hoeft mij niet te overtuigen van de Belgische inspanningen, ik heb die ter plaatse zelfs gezien en er ook met (...) over gepraat. Mijn vragen zijn duidelijk. De Bosnische regering moet men vragen haar eigen wetgeving toe te passen. Europa moet men vragen de Europese resoluties ter harte te nemen, met iets meer enthousiasme dan nu het geval is.

Ik heb echter geen enkel antwoord gehoord naar de VS toe. Het zijn net de VS die er de grootste militaire aanwezigheid hebben, die er de meeste inbreuken begaan, en net zij vallen onder de immuniteit. Ik durf daar in mijn repliek nog eens op aandringen. Ik weet dat onze relaties met de VS de laatste tijd misschien niet zo optimaal zijn, maar toch wil ik aandringen op het volgende. Het kan toch niet dat het grootste land ter wereld dat, zoals ik hier gisteren nog zei, zich voortdurend beroept op christelijke morele waarden, op new-born christians en dat de hele wereld wil christianiseren vanuit een heel beperkte invalshoek, zo zwaar in de fout gaat tegen vrouwenhandel en de immuniteit waarborgt vanuit het principe dat ze hun vuile was niet willen buitenhangen. Dit is een hypocrisie die ik van de wereldmacht VS niet verdraag en waarvan ik ook vraag dat u ze niet zou verdragen.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

De **voorzitter**: Vraag A968 van mevrouw Karine Lalieux wordt naar een latere datum verschoven.

06 Question de M. Jean-Marc Delizée au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "la situation préoccupante en Côte d'Ivoire" (n° A995)

06 Vraag van de heer Jean-Marc Delizée aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de zorgwekkende toestand in de Ivoorkust" (nr. A995)

06.01 Jean-Marc Delizée (PS): Monsieur le président, monsieur le ministre, j'ai effectivement déposé une question à ce sujet le 5 février dernier. Depuis lors, la situation sur le terrain en Côte d'Ivoire a évolué. On en tiendra compte également.

A la suite des accords de Marcoussis qui ont été conclu dans la nuit du 23 au 24 janvier dernier, accords qui entérinaient le principe de création d'un gouvernement de réconciliation nationale en Côte d'Ivoire, dans le but de sortir de la crise déclenchée par le soulèvement militaire du 19 septembre 2002, la situation interne de ce pays n'a fait que se dégrader depuis que le président en fonction, M. Gbagbo, a déclaré publiquement remettre en cause les solutions diplomatiques préalablement échafaudées.

Depuis lors, nous avons appris qu'il les a finalement acceptées en partie. Ces déclarations et les tensions internes sont d'autant plus inquiétantes qu'à l'image du pays, l'armée est divisée entre les rebelles revendiquant de nombreux soutiens en son sein et les loyalistes qui comptent également la présence de sympathisants. La gendarmerie, quant à elle, a été le pilier du régime de Laurent Gbagbo, qu'elle a porté au pouvoir en octobre 2000. De toute

06.01 Jean-Marc Delizée (PS): Sinds ik mijn vraag hierover op 5 februari jongsleden heb ingediend, is de reële toestand in Ivoorkust veranderd. Na de akkoorden van Marcoussis van 23 en 24 januari, die het beginsel van een regering van nationale verzoening bekrachtigden, is de interne toestand van dat land er alleen maar op achteruit gegaan, nadat regerend president Gbagbo de diplomatieke oplossingen op de helling plaatste. Sindsdien heeft hij ze ten dele aanvaard. Net zoals het land, is het leger verdeeld tussen rebellen en loyalisten. De rijkswacht was de pijler van het bewind van Laurent Gbagbo. Het is duidelijk dat het vervolg van het vredesproces

évidence, la suite du processus de paix pourrait dépendre du rapport de force au sein des forces gouvernementales.

Par ailleurs, les diverses manifestations, les pillages et les exactions s'accompagnent d'un sentiment antifrançais, voire anti-étranger en général. Si ces sentiments et les violences qui les accompagnent n'ont, jusqu'à présent, concerné que les biens, la situation humanitaire devient alarmante au regard des centaines de victimes et des centaines de milliers de personnes déplacées. Selon certains quotidiens français, la radio d'Etat n'hésite pas à diffuser, via les interventions de partisans excités, des appels au meurtre d'opposants et d'Européens.

Pour information, la société française GEOS a récemment recommandé aux entreprises et aux expatriés toujours présents en Côte d'Ivoire de mettre à profit les rares accalmies pour assurer le rapatriement des ressortissants occidentaux dont la présence n'était pas nécessaire sur place. A ma connaissance, cela a essentiellement concerné des femmes et des enfants de personnes qui travaillaient pour ces entreprises.

Monsieur le ministre, quelle est, à votre connaissance, l'évolution de la situation la plus récente sur le terrain? Alors que les mesures de sécurité sont renforcées pour les ressortissants français et que le président Chirac assure de faire en sorte que, le cas échéant et s'ils étaient menacés, les étrangers en général et les Français en particulier à Abidjan seraient protégés par une force militaire de quelque 25.000 hommes, bien qu'il y ait environ 3.000 militaires français sur le terrain, quelle est la position de notre diplomatie quant à la sécurité à apporter à nos ressortissants?

Une collaboration est-elle en cours avec la France en la matière? Il semble que la situation évolue positivement pour le moment. Néanmoins, le danger est grand de voir nos ressortissants belges assimilés aux ressortissants français pour des raisons physiques et linguistiques dans la plupart des cas. J'ai eu quelques contacts avec des personnes se trouvant dans ce pays et qui craignaient beaucoup pour leur vie. On me signale aussi que les comptes bancaires des ressortissants français et belges sont bloqués, ce qui empêche ces derniers de prendre les dispositions de rapatriement éventuel.

Fin janvier, la situation était sans doute plus tendue qu'elle ne l'est aujourd'hui, compte tenu de la situation politique interne. "Le Soir" titrait "Le syndrome du Rwanda entre à Abidjan". Des ressemblances existent entre la situation qui a prévalu au Rwanda à la veille du génocide et en Côte d'Ivoire aujourd'hui. Monsieur le ministre, comment envisagez-vous l'évolution politique de ce pays?

Personnellement, je suis intimement persuadé que vous prendrez, avec le gouvernement, les décisions adéquates pour veiller à la sécurité de nos ressortissants dont je ne connais pas le nombre exact.

06.02 Louis Michel, ministre: Monsieur le président, cher collègue, la situation en Côte d'Ivoire est effectivement fort préoccupante et la Belgique en est consciente. C'est pourquoi, dès le 10 décembre 2002, il a vivement été conseillé aux ressortissants belges qui n'estiment pas leur présence sur place indispensable de quitter le

afhankelijk zou kunnen zijn van de krachtsverhoudingen binnen de regeringstroepen.

De diverse betogingen en geweldplegingen gaan overigens gepaard met een anti-Frans en zelfs algemeen antibuitenlands gevoel. Volgens bepaalde Franse kranten deinst de staatsradio er niet voor terug op te roepen tot moord op tegenstanders en Europeanen.

Ter informatie, de Franse maatschappij GEOS heeft onlangs aanbevolen dat de Westerse onderdanen wier aanwezigheid niet noodzakelijk is, zouden worden gerepatriëerd.

Wat zijn de laatste evoluties? Wat is het standpunt van onze diplomaten inzake de veiligheid van onze onderdanen? Wordt in dat verband samengewerkt met Frankrijk? Ik heb contact gehad met mensen in dat land, die sterk vreesden voor hun leven. De bankrekeningen van de Franse en Belgische onderdanen zijn geblokkeerd, wat een eventuele repatriëring in de weg staat.

Er zijn gelijkenissen tussen de toestand in Rwanda op de vooravond van de genocide en de toestand in Ivoorkust vandaag. Hoe ziet u de politieke evolutie van dat land?

06.02 Minister Louis Michel: De toestand in Ivoorkust is zorgwekkend. Sedert 10 december 2002 hebben de Belgische onderdanen die

territoire ivoirien. Ce message a été rappelé avec insistance le lundi 3 février 2003. Malgré de nombreux départs, 370 ressortissants belges sont encore recensés en Côte d'Ivoire. Notre ambassadeur à Abidjan suit bien entendu avec la plus grande attention l'évolution des événements et est en contact permanent avec les "îlotiers" belges disséminés dans la capitale ivoirienne. En outre, une équipe de conseillers militaires de la Défense nationale présente à Abidjan depuis décembre 2002 est actuellement chargée d'assurer une liaison avec l'Etat major français sur place. Pour rappel, la France a toujours déclaré que ses militaires, outre leur mission d'observation du cessez-le-feu, assureraient non seulement la protection et la sécurité des ressortissants français mais également celles des ressortissants étrangers. De plus, la Communauté Economique des Etats de l'Afrique de l'Ouest, la CDAO, a mis sur pied une force de paix dont les premiers bataillons sont d'ores et déjà présents sur le territoire ivoirien.

La plupart des pays membres de l'Union européenne ont apporté leur soutien financier à la CDAO. Le Bénin, avec lequel la Belgique a un accord de coopération militaire, a sollicité un soutien belge pour leur participation dans cette force de paix, ce qui a récemment été accordé. Les aspects humanitaires liés à cette crise font également l'objet d'un examen attentif par notre Coopération au développement. La récente résolution 1464 du Conseil de sécurité de l'ONU sur la Côte d'Ivoire donne son accord à la force de paix de la CDAO, ainsi qu'aux troupes françaises présentes sur le territoire ivoirien pour qu'elles assurent la sécurité des civils avec tous les moyens mis à leur disposition et ce, pour une période de six mois.

Il est vrai que le nouveau premier ministre, M. Diarra, éprouve des difficultés à former le futur gouvernement de réconciliation nationale. Le président Gbagbo a néanmoins déclaré cette semaine être prêt à envisager une formation gouvernementale comprenant des représentants des rebelles, même si l'attribution à ceux-ci des portefeuilles de la Défense nationale et de l'Intérieur continuent à poser problème. Une des solutions serait, selon le président Gbagbo, que les rebelles obtiennent des portefeuilles de ministères d'Etat. Ces questions sont pour l'instant à l'examen. M. Diarra s'est déclaré confiant.

Un autre espoir subsiste, il est en effet possible que certains éléments de solution se dégagent à l'issue du sommet France-Afrique, organisé cette semaine à Paris, où M. Diarra a montré sa présence. Comme vous pouvez le constater, l'ensemble de la communauté internationale se mobilise afin de mettre fin à la crise ivoirienne. La sécurité des ressortissants belges fait l'objet d'un examen journalier par mon département.

Enfin, selon mes informations, aucun compte bancaire appartenant à des ressortissants belges n'a été bloqué. Il est néanmoins possible, étant donné le nombre accru de départs, que l'accès aux guichets prenne plus de temps que de coutume.

oordelen dat hun aanwezigheid aldaar niet noodzakelijk is, de dringende raad gekregen het land te verlaten. Velen hebben die raad gevolgd, maar er verblijven momenteel nog 370 landgenoten. Onze ambassadeur in Abidjan volgt de ontwikkelingen op de voet. Een team bestaande uit militaire raadgevers van Landsverdediging staat thans in voor de verbinding met de Franse staf ter plaatse. Frankrijk heeft altijd beweerd dat zijn militairen de veiligheid van buitenlanders zouden verzekeren. Bovendien is de vredesmacht van de Economische Gemeenschap van West-Afrikaanse Staten reeds aanwezig op het Ivoiriaanse grondgebied. De meeste lidstaten van de Europese Unie hebben de CEDEAO financiële steun gegeven. Benin dat een militair samenwerkingsakkoord met ons land heeft, heeft om Belgische steun voor deze vredesmacht verzocht. Deze is onlangs toegekend. De humanitaire aspecten van deze crisis worden aandachtig gevolgd door onze Ontwikkelingssamenwerking. Met resolutie 1464 heeft de Veiligheidsraad zopas zijn instemming betuigd met de vredesmacht van de CEDEAO en met de aanwezigheid van Franse troepen om de burgers te beveiligen. Het klopt dat de heer Diarra, de nieuwe eerste minister, moeilijkheden ondervindt om de toekomstige regering van nationale verzoening te vormen. President Gbagbo heeft niettemin deze week verklaard dat hij de vorming van een regering met vertegenwoordigers van de rebellen mogelijk acht. De Frans-Afrikaanse top deze week in Parijs zou een aanzet kunnen geven voor een oplossing. De ganse internationale gemeenschap staat klaar om een einde te maken aan de crisis in Ivoorkust. Volgens de informatie in mijn bezit werd er geen enkele bankrekening van Belgische onderdanen geblokkeerd. Maar het is mogelijk

dat het langer duurt dan gewoonlijk om toegang te krijgen tot de loketten.

06.03 Jean-Marc Delizée (PS): Monsieur le président, je remercie M. le ministre des réponses qu'il m'a apportées. Je crois qu'effectivement, parmi les ressortissants qui ne sont pas rentrés, certains sont installés dans ce pays et y ont leur vie. Donc, il leur est difficile de tout abandonner là-bas. L'information que j'ai est effectivement celle d'une grande difficulté d'accéder aux guichets mais surtout d'y accéder en sécurité compte tenu des troubles qui existent dans les rues. Il y a donc là, à la fois le problème d'accéder matériellement à leurs avoirs et d'organiser leur rapatriement et aussi la crainte de perdre tout ce qu'ils ont acquis au cours de leur vie professionnelle.

06.03 Jean-Marc Delizée (PS): Sommige landgenoten hebben zich in dat land gevestigd en hebben het moeilijk om alles daar achter te laten. Volgens mijn informatie ondervinden ze vooral veel moeilijkheden om in alle veiligheid toegang te krijgen tot de loketten. Ze vrezen dat ze al hun bezittingen zullen verliezen.

Vous m'avez répondu sur l'aspect de la coopération avec la France et sur le fait que la France est présente dans le cadre de ce qui a été conclu au niveau international. Ma conclusion est de dire que je ne doute pas que le gouvernement et le ministre resteront extrêmement vigilants à la sécurité de ses ressortissants et seront attentifs à l'évolution de la situation sur les plans politique et diplomatique.

06.04 Louis Michel, ministre: L'intervention de la Belgique pour financer l'équipement et les per diem des militaires béninois représente en fait près d'un million d'euros. Cela a été décidé la semaine passée au conseil des ministres.

06.04 Minister Louis Michel: De tegemoetkoming van België bedraagt bijna een miljoen euro.

*L'incident est clos.
Het incident is gesloten.*

07 Question de M. Jacques Simonet au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "la position défendue par la Belgique dans le cadre du débat institutionnel au sein de la Convention" (n° B037)

07 Vraag van de heer Jacques Simonet aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "het standpunt van België in het kader van het institutioneel debat binnen de Conventie" (nr. B037)

07.01 Jacques Simonet (MR): Monsieur le président, je voulais interroger le ministre sur la nouvelle phase de travaux qu'a entamée la Convention européenne puisque le Présidium a présenté les premiers articles de la future Constitution européenne. Brièvement, je voudrais évoquer quatre points.

07.01 Jacques Simonet (MR): Inzake de nieuwe fase van de werkzaamheden die door de Europese Conventie werd aangevat, zou ik het algemeen oordeel van de minister over de voorgestelde eerste artikelen willen kennen. Tevens zou ik willen weten of ze overeenstemmen met de zienswijzen van de leden van de Conventie. Wat zijn de conclusies van de diverse werkgroepen? Is de minister de mening toegedaan dat de eenparigheid in de Europese Raad dient te worden behouden? Aan welk profiel dient de toekomstige voorzitter van de Raad qua statuut en functie

D'abord, je voudrais connaître l'appréciation générale que porte le ministre sur les premiers articles qui ont été présentés et surtout savoir dans quelle mesure ces premiers articles respectent les opinions émises par les conventionnels et les conclusions des différents groupes de travail.

Le deuxième point que je voudrais brièvement aborder, sur le plan plus spécifiquement institutionnel, concerne le Conseil européen. Je voudrais savoir si le ministre est d'avis qu'il faut maintenir l'unanimité au sein du Conseil européen même pour les matières régies à la majorité qualifiée dans les conseils des ministres. Ensuite, je voudrais connaître le sentiment du ministre sur ce que doit être, à ses yeux, le profil du futur président du Conseil. En d'autres termes,

quel serait son statut? Quelles seraient les fonctions de ce président du Conseil? Et quels sont, aux yeux du ministre des Affaires étrangères, les dangers d'une présidence unique Conseil européen/...

volgens hem te beantwoorden? Wat zijn de gevaren van een voorzitterschap dat door één enkele persoon wordt bekleed?

07.02 Louis Michel, ministre: (...)

07.03 Jacques Simonet (MR): D'accord, je retire ma question mais quels seraient les dangers d'une présidence Conseil européen/Commission européenne/Secrétariat général de l'ONU/Secrétariat général de l'OTAN/vice-premier ministre/ministre des Affaires étrangères/chef de file gouvernemental...

Le **président**: Et militant MR.

07.04 Jacques Simonet (MR): Ce serait facile d'évoquer des questions institutionnelles dans votre commission si le président n'était pas la police de nos travaux.

La troisième question que je voudrais poser au ministre a trait à la question irakienne qui nous agite depuis quelques semaines. Cette question illustre manifestement la nécessité de trouver un certain nombre de mécanismes institutionnels nouveaux permettant de coordonner, de fédérer les positions des différents pays membres. Quels sont, selon le ministre des Affaires étrangères, les instruments qui devraient pouvoir être fournis au futur ministre des Affaires étrangères de l'Union afin qu'il puisse être plus efficace – même si je ne remets pas en cause les mérites des deux hommes – que le tandem actuel de MM. Solana et Patten. Au-delà de la fusion des postes respectifs de MM. Patten et Solana, ne devons-nous pas également donner à ce futur acteur unique les compétences de l'Aide au développement. Je sais qu'à plusieurs reprises, le ministre a été particulièrement critique quant à la politique d'aide au développement menée par la Commission européenne.

La quatrième question concerne la demande qu'ont formulée les Régions, en ce compris certaines Régions belges – je pense à la Région wallonne et à la Région flamande –, d'avoir une place plus importante ou d'avoir tout simplement une place au sein de l'Union, notamment au travers du renforcement du Comité des Régions. Quel est le sentiment du ministre à cet égard? Et quel est le bilan que lui-même peut tirer de la relation entre le niveau de pouvoir fédéral et le niveau de pouvoir régional au cours de la législature qui vient de s'écouler au niveau européen?

Enfin, je terminerai par une question beaucoup plus technique encore. Quelle sera la position défendue par la Belgique concernant les modalités d'entrée en vigueur de la future Constitution européenne. En d'autres termes, va-t-on, aux yeux du ministre, conserver la procédure arrêtée par l'article 48 du Traité, avec les risques de double référendum comme on l'a connu au Danemark ou en Irlande ou peut-on accepter l'idée que la Constitution entre en vigueur à partir du moment où un seuil d'Etats l'auraient ratifiée?

07.05 Louis Michel, ministre: Monsieur le président, chers collègues, je voudrais tout d'abord souligner la pertinence et le haut niveau d'intelligence de cette question, qui est absolument

07.04 Jacques Simonet (MR): Wat de kwestie Irak betreft: welke instrumenten moeten ter beschikking van de toekomstige minister van Buitenlandse Zaken van de Unie worden gesteld opdat hij doeltreffender werk zou kunnen leveren dan het huidige tweespan, de heren Solana en Patten? Zou het niet aangewezen zijn om ook de bevoegdheden inzake ontwikkelings samenwerking aan die toekomstige minister van Buitenlandse Zaken toe te vertrouwen?

De regio's eisen een plaats op in de Unie en pleiten onder meer voor een sterkere rol van het comité van de regio's. Wat vindt u daarvan? Wat is het standpunt van België in verband met de modaliteiten inzake de inwerkingtreding van de toekomstige Europese grondwet?

07.05 Minister Louis Michel: De door het Presidium voorgestelde eerste zestien artikelen zullen

fondamentale pour l'avenir de l'Europe. Je tiens vraiment à vous en féliciter, monsieur Simonet. Vous faites honneur à cette Chambre.

Les seize premiers articles proposés par le Présidium seront examinés lors de la séance prochaine à la Convention, les 27 et 28 février. Ils sont globalement fidèles aux débats et aux rapports des groupes de travail. La Belgique a fait parvenir au secrétariat de la Convention une série d'amendements signés par l'ensemble des conventionnels. Pour répondre précisément à la question posée, je vous informe qu'ils visent notamment à réintroduire la référence à une union sans cesse plus étroite.

Le texte du présidium ne fait pas référence à un héritage religieux parmi les valeurs de l'union. Ce texte convient au gouvernement belge. Le texte du présidium qui inclut la politique commerciale connue au rang des compétences exclusives n'a pas fait l'objet d'amendements pour sa part.

La question qui se pose au niveau du Conseil européen est celle de sa fonction. Lieu de rencontre des exécutifs nationaux et communautaires, le Conseil européen a essentiellement une fonction stratégique, celle de définir les orientations de politique générale que l'Union et ses États membres entendent suivre. Il ne me paraît pas qu'il doive être une instance d'appel par rapport au processus décisionnel qui associe Commission, Parlement européen et Conseil dans le cadre de la méthode communautaire. Certes, le Conseil européen peut le cas échéant faciliter la recherche d'une solution par les institutions mais l'absence d'unanimité au sein du Conseil européen ne peut pas empêcher le Conseil d'adopter une mesure à la majorité qualifiée dans les matières qui sont régies par cette procédure.

S'agissant du président du Conseil européen, il convient de trouver une solution qui respecte l'équilibre institutionnel et maintienne la relation dynamique entre l'intérêt communautaire et les intérêts nationaux. Le mémorandum Benelux a écarté sur cette base la formule préconisée par la contribution franco-allemande d'un président du Conseil européen désigné pour une plus longue durée et exerçant cette fonction à temps plein. Un tel président développerait en effet nécessairement une activité et une administration propres qui ne pourraient que concurrencer la Commission. Le mémorandum Benelux prône pour le Conseil européen le maintien de la présidence semestrielle. J'ouvre une parenthèse: c'est une concession que la Belgique a faite par rapport au Benelux parce que ce n'était pas notre thèse et ce n'est pas mon avis mais je respecte évidemment l'accord que nous avons conclu au sein du Benelux et qui est traduit dans le mémorandum. Je pense personnellement que la présidence tournante tous les six mois est une mauvaise chose. En effet, tous les six mois, on change non pas d'orientations, je ne dirais pas cela, mais de priorités. Donc, cela handicape une certaine dynamique perspective, une certaine cohérence.

D'autres formules sont envisageables qui préservent l'équilibre institutionnel, telles que la désignation d'un chef d'État ou de gouvernement qui présiderait les réunions pendant une période plus longue qu'un semestre mais ne quitterait pas sa fonction nationale pour autant. L'idée d'un président unique pour la Commission et le Conseil européen est également une option envisageable dès lors

tijdens de vergadering van de Conventie van 27 en 28 februari worden besproken.

België heeft amendementen ingediend die door alle leden van de conventie werden ondertekend en die er met name toe strekken de verwijzing naar een almaar hechtere Unie opnieuw in de tekst op te nemen.

De tekst van het Presidium verwijst niet naar een religieus erfgoed; de Belgische regering staat daarachter. Er werden geen amendementen ingediend op de tekst die het gemeenschappelijk handelsbeleid opneemt bij de exclusieve bevoegdheden.

De belangrijkste rol van de Europese Raad bestaat in het vastleggen van de algemene beleidslijnen van de Unie. Hij moet geen beroepsinstantie zijn voor het beslissingsproces in het kader van de communautaire methode. Het gebrek aan eenparigheid mag geen belemmering vormen voor het aannemen van een maatregel bij gekwalificeerde meerderheid in aangelegenheden die onder die procedure vallen.

Het voorstel waarvoor Frankrijk en Duitsland pleitten, namelijk de aanwijzing van een voltijdse voorzitter van de Europese Raad voor een langere periode – die alleen maar in concurrentie zou kunnen treden met de Commissie – werd niet opgenomen in het Benelux-memorandum, dat pleit voor het behoud van het halfjaarlijkse voorzitterschap. Het gaat om een toegeving vanwege België, want ik ben van oordeel dat een halfjaarlijks voorzitterschap ten nadele gaat van een zekere dynamiek en samenhang. Er zijn nog andere formules mogelijk, zoals de aanwijzing van een staats- of een regeringsleider die de vergadering gedurende een langere periode zou voorzitten zonder zijn

qu'on considère que le Conseil européen est avant tout le lieu de rencontre où les chefs des exécutifs nationaux et communautaires s'accordent sur une stratégie impliquant les institutions et les États membres et nécessitant une mise en œuvre par les uns et les autres en fonction d'intérêts communs. Là, par exemple, c'est une des propositions que j'ai faites. Un président unique pour la Commission et le Conseil européen, c'est une idée qui me plaît beaucoup.

La Belgique est favorable à une distinction plus nette des fonctions législatives et des fonctions exécutives du Conseil. D'aucuns estiment qu'il pourrait être utile de prévoir un Conseil législatif unique comme interlocuteur du Parlement européen dans le cadre de la codécision. Les matières dans lesquelles l'Union est appelée à légiférer sont toutefois d'une très grande diversité. Il ne conviendrait pas que dans le dialogue entre les deux institutions, le Conseil ne puisse pas disposer de la même expertise que le Parlement européen dont la délégation en comité de conciliation varie en fonction des sujets. Dans ce cadre législatif, la présidence ne saurait être confiée à la Commission puisque celle-ci en tant qu'interlocuteur des deux branches de l'autorité législative, Conseil et Parlement, ne saurait présider aux décisions de l'une d'entre elles. En revanche, on pourrait confier à la Commission la présidence des Conseils lorsque ceux-ci agissent dans leurs fonctions exécutives. Ne participant pas au vote, la Commission est en effet plus à même de dégager le projet de décision sur lequel pourra être trouvé un accord. Cette approche a été partiellement suivie par nos partenaires Benelux puisque le mémorandum propose de confier la présidence du CAG au président de la Commission et la présidence du Conseil Relations extérieures à un vice-président de la Commission qui assurerait les fonctions de haut représentant à la PESC et de commissaire aux Relations extérieures.

"Double, double head", telle est la formule que nous avons envisagée.

La Belgique est favorable à la généralisation de la majorité qualifiée dans le domaine législatif. Cette majorité qualifiée pourrait certes être définie plus simplement comme le vote d'une majorité d'États membres représentant la majorité de la population de l'Union. Il reste à voir si tous les États membres sont prêts à modifier la définition de la majorité qualifiée telle qu'elle a été décidée à Nice.

Partageant le souci de voir la Commission demeurer l'organe d'impulsion incarnant l'intérêt commun au sein de l'Union plus hétérogène, la Belgique et ses partenaires du Benelux sont favorables à l'élection du président de la Commission par le Parlement européen et sa confirmation par le Conseil réuni au niveau des chefs d'États et de gouvernements.

Le président de la Commission bénéficiera, dès lors, d'une double légitimité, ce qui ne peut que renforcer son autorité. Le vote au Parlement européen devrait toutefois intervenir à une majorité qualifiée suffisante pour refléter diverses sensibilités politiques. Les dix commissaires provenant des nouveaux États membres siégeront dès le 1er mai 2004. Ils ne disposeront pas de portefeuille mais feront partie du Collège et, à ce titre, auront le droit de voter. La Belgique n'est pas favorable à une hiérarchisation entre les différents commissaires. C'est notamment une des raisons pour lesquelles elle

nationale fonction te verlaten. Een enkele voorzitter voor Commissie en Raad is een idee dat me aanspreekt; het is een van de voorstellen die ik heb geformuleerd.

België is voorstander van een duidelijker afbakening van de wetgevende en de uitvoerende functies van de Raad.

De gebieden waarin de Unie wetgevend optreedt, zijn zeer verscheiden. Het kan niet dat een eventuele enige wetgevende Raad, waarvoor sommigen pleiten, niet over dezelfde expertise zou kunnen beschikken als het Parlement.

Het voorzitterschap van de Raden kan niet worden toevertrouwd aan de Commissie wanneer deze wetgevend optreden, maar dat zou wel kunnen voor hun uitvoerende functies. Aangezien de Commissie niet deelneemt aan de stemming, kan ze makkelijker een akkoord bereiken. Die benadering werd ten dele gevolgd door onze Benelux-partners.

België is voorstander van een algemene invoering, op wetgevend vlak, van de gekwalificeerde meerderheid, die zou kunnen worden gedefinieerd als een meerderheid van lidstaten die de meerderheid van de bevolking van de Unie vertegenwoordigen.

België en zijn Benelux-partners zijn voorstander van de verkiezing van de voorzitter van de Commissie door het Europees Parlement, met een voldoende gekwalificeerde meerderheid teneinde diverse politieke gevoeligheden te weerspiegelen, en van de bekrachtiging van die verkiezing door de Raad.

De tien leden van de commissie uit de nieuwe lidstaten zullen vanaf 1 mei 2004 zitting hebben, zonder portefeuille maar met

plaide pour une Commission réduite.

La crédibilité de l'action extérieure de l'Union requiert plus de cohérence dans l'ensemble des instruments dont disposent l'Union et ses Etats membres. L'exercice par une seule et même personne des fonctions assurées actuellement par MM. Solana et Patten devrait y contribuer. J'ouvre ici une parenthèse pour dire que si ces deux personnalités ont très bien accompli leur travail, rien ne dit qu'il en sera ainsi dans le futur. D'après nous, une modification institutionnelle est nécessaire pour que cette règle assure un maximum d'efficacité et de cohérence. En effet, nous n'aurons pas toujours nécessairement la chance d'avoir des gens qui s'entendent comme Chris Patten et Javier Solana.

Le souci de cohérence vaut aussi pour la coopération au développement. Certes, celle-ci a des finalités propres et souvent de long terme mais elle doit s'inscrire dans une perspective globale des relations internationales, notamment dans la mesure où le développement est un outil essentiel de la prévention des conflits et du développement de partenariats pour la paix.

Je m'exprime ici en tant que représentant de la coalition mais si vous me permettez de vous donner mon avis personnel en toute liberté, je vous dirais que je suis favorable à un regroupement de la coopération et des relations extérieures. Je pense que c'est important surtout au niveau européen étant donné que notre espace n'est pas grand. Je peux comprendre et admettre qu'il existe une distinction au niveau des Etats mais, au niveau européen, se priver de la cohérence et du levier que représentent les moyens de la coopération au développement pour soutenir une politique cohérente des relations extérieures, c'est dommage! Moi qui vis cela d'assez près, je peux vous dire qu'il y a vraiment une ligne de démarcation très nette entre les relations extérieures et la coopération au développement. Vous me demandez mon avis, je vous le donne.

Avec son titre de vice-président de la Commission, le nouveau responsable des relations extérieures serait chargé de la coordination entre les commissaires ayant une responsabilité extérieure dont celui chargé de la coopération au développement. Une fusion de ses autres fonctions ne s'impose pas.

La Belgique est favorable à ce que les Régions à pouvoir législatif disposent de certains droits comme le droit d'être consultées par la Commission ou le droit d'accès à la Cour lorsque l'action de l'Union porte sur leurs compétences. Cela étant, il appartient aussi à chaque Etat membre, compte tenu de son système constitutionnel, de déterminer quelle est la coordination interne qui est nécessaire pour définir ses positions. Pour ma part, je ne peux que me féliciter des résultats obtenus dans le cadre des mécanismes de coordination interne entre le fédéral et les entités fédérées pour définir la position belge.

La question de procédure d'entrée en vigueur du futur traité constitutionnel est une question complexe tant sur le plan juridique que politique. Elle doit donc être approfondie. La Convention ne l'a pas encore abordée mais il est évident que si la commission a des idées à faire valoir ou à suggérer, je suis évidemment preneur.

stemrecht. België is geen voorstander van een hiërarchie onder de leden van de commissie.

Ter wille van de geloofwaardigheid van de acties op buitenlands vlak van de Unie is een coherenter aanpak vereist: de uitoefening door een enkele persoon van de functies van de heren Solana en Patten zou daar moeten toe bijdragen. De ontwikkelingssamenwerking heeft eigen oogmerken, maar moet kaderen in een allesomvattende benadering van de internationale betrekkingen. Persoonlijk ben ik voorstander van een samenvoeging ervan met de buitenlandse betrekkingen, vooral op Europees niveau. Het zou jammer zijn dat men geen gebruik zou maken van dat middel om een coherent beleid op het stuk van de buitenlandse betrekkingen tot stand te brengen. De persoon die in de toekomst met de buitenlandse betrekkingen zal worden belast, zou moeten instaan voor de coördinatie tussen de leden van de commissie die over bevoegdheden op buitenlands vlak beschikken.

België is ervoor gewonnen dat Gewesten met wetgevende bevoegdheden over bepaalde rechten beschikken, maar het komt elke lidstaat toe te bepalen welke coördinatie op binnenlands vlak noodzakelijk is om zijn standpunten te bepalen.

De Conventie heeft de kwestie van de inwerkingtreding van het toekomstig grondwettelijk verdrag nog niet besproken, maar dat dossier moet nog verder worden uitgewerkt.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

La réunion publique de commission est levée à 15.35 heures.

De openbare commissievergadering wordt gesloten om 15.35 uur.